

RECULL DE PREMSA CAP DE SETMANA

07/04/2014

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

 accesso

COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
05/04/14	EL OBISPO DE LLEIDA, JOAN PIRIS, SE REÚNE CON EL COL·LEGI DE PERIODISTES DE LLEIDA / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	6	1
06/04/14	ELS ULLS DE LA PREMSA / DIARI DE GIRONA (DOMINICAL)	7	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
05/04/14	LA PRENSA, EN LA MIRILLA RADICAL / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	9	1
05/04/14	MOR A TRETS UNA FOTÒGRAFA ALEMANYA / ARA	10	1
05/04/14	Assassinada una fotògrafa alemanya de Pulitze / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	11	2
05/04/14	'GRANTA' INICIA SU CUARTA AVENTURA EN ESPAÑOL APOSTANDO POR LA CRÓNICA / EL PAIS (NACIONAL) EDIC. CATALUÑA	13	1
05/04/14	ASESINAN A UNA PERIODISTA EN VÍSPERAS DE LAS ELECCIONES DE AFGANISTÁN / ABC (EDICION NACIONAL)	14	2
05/04/14	'GRANTA', NOVA ETAPA / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	16	1
05/04/14	ASESINADA UNA PERIODISTA ALEMANA EN AFGANISTÁN / EL PAIS (EDICION NACIONAL)	17	1
05/04/14	ORANGE Y MOVISTAR TV GANAN PESO EN LA TELEVISIÓN DE PAGO / EL ECONOMISTA	18	1
05/04/14	LAS FUENTES / EL MUNDO (LA OTRA CRONICA)	19	1
05/04/14	EL PERIODISTA JOAQUIM VENTALLÓ, ESBORRAT / EL PUNT AVUI	20	1
05/04/14	ACCENTURE DESARROLLA UN SERVICIO DE CONTENIDOS BAJO DEMANDA PARA MEDIASET / CINCO DIAS	21	1
05/04/14	AFGANISTAN MOR TIROTEJADA UNA PERIODISTA ALEMANYA / REGIO 7	22	1
06/04/14	LA FAMA EN UN CLIC! / ARA (ARA TU)	23	4
06/04/14	QUAN LES NOTÍCIES VIATJAVEN EN BICI / EL PERIODICO DE CATALUNYA(MES PERIODICO)	27	2

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
06/04/14	UN VIAJE DE VÉRTIGO / LA VANGUARDIA (MAGAZINE)	29	5
06/04/14	CLÀSSICS A LA TELEVISIÓ: PATRIMONI A AUDIOVISUAL / PRESENCIA	34	2
06/04/14	L'EMPREMTA DANJA / EL PERIODICO DE CATALUNYA(MES PERIODICO)	36	2
06/04/14	PROLIFERACIÓN DE ARMAS DIGITALES / EL PAIS (DOMINGO)	38	1
06/04/14	BON VIATGE PER DEFENSORA DE LA IGUALTAT, EVA Peruga / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	39	1
06/04/14	"A LA GUERRA, LA HISTÒRIA NO ACABA MAI". ANJA NIEDRINGHAUS (1965-2014) / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	40	1
06/04/14	CORRESPONSAL EN PARÍS / DIARI DE TARRAGONA	41	1
07/04/14	Homenatge de la UAB a Paco Elvira / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	42	1
07/04/14	ERDOGAN ALEJA A TURQUÍA DE EUROPA CON SU FUERTE CENSURA DE MEDIOS DE COMUNICACIÓN / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	43	1
07/04/14	EL PERIODISMO ESTADOUNIDENSE RECUPERA EL OPTIMISMO / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	44	1
07/04/14	CONFIRMADO: EL «URBANISMO» ES UN PROBLEMA EN ESPAÑA / ABC (EDICION NACIONAL)	45	1
07/04/14	NOVES ALIADES DE LA PREMSA / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	46	1
07/04/14	EL GRUP ATRESMEDIA TANCARÀ NITRO, XPLORA I LASEXTA3 / EL MATI INDEPENDENT DE LLEIDA	47	1
07/04/14	MÓNICA CARRILLO: "LAS PRESIONES SE SORTEAN CON PERIODISMO PRECISO Y VERAZ" / LA MAÑANA DIARIO DE PONENT	48	1
07/04/14	LOS PUBLICISTAS SE 'CONJURAN' PARA SUBIR LOS PRECIOS / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	49	1
07/04/14	EL MAL DEL PERIODISMO / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	50	1
07/04/14	'EL MUNDO' SUFOCA EL FOC QUE ELL MATEIX VA PROPAGAR / ARA	51	1
07/04/14	PUBLICIDAD / EL ECONOMISTA (ED. LUNES)	52	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
07/04/14	LA PERIODISTA QUE LO DIO TODO POR EL TRANSPORTE / EL VIGIA (ED. NACIONAL)	53	1
07/04/14	PARTIT ENTRE POLÍTICS I PERIODISTES DE LLEIDA / SEGRE	54	1
07/04/14	PERIODISMO Y EMPRESA EN EL PUERTO DE TARRAGONA / DIARIO DEL PUERTO	55	1

COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA

SELECCIÓ DE LES NOTÍCIES DEL SEU INTERÈS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

El obispo de Lleida, Joan Piris, se reúne con el Col·legi de Periodistes de Lleida

El obispo de Lleida, Joan Piris, ha celebrado esta semana un encuentro con la delegación leridana del Col·legi de Periodistes de Catalunya, liderada por su nuevo presidente Rafa Gimena.

Els ulls de la premsa

Una exposició repassa a la Casa de Cultura de Girona les informacions més destacades de les comarques gironines entre 1976 i 2014, i com han estat recollides pels mitjans de comunicació

TEXT **ALFONS PETIT**

La recent mort d'Adolfo Suárez ha tret dels arxius i les hemeroteques una gran quantitat d'imatges en blanc i negre de personatges amb els cabells llargs, bigotis i barbes, fumant en qualsevol indret, habillats amb americanes de pana, pantalons acampanats, o corbates amb nusos enormes. Mostraven rostres que en aquells anys van ser molt populars: alguns mantindrien o incrementarien el protagonisme en els anys posteriors, mentre que d'altres anirien desapareixent de l'actualitat fins a quedar simplement en el record d'alguns i en aquelles fotografies en blanc i negre guardades als arxius i a les hemeroteques que ara n'han sortit.

A les comarques gironines, el Col·legi de Periodistes també ha anat a buscar arxius i hemeroteques per recuperar fotografies en blanc i negre (i en color), però no d'Adolfo Suárez ni de les persones que el van acompanyar a Madrid en aquells anys convulsos de la transició, sinó per fer un repàs del què ha estat notícia a la demarcació des de l'any 1976. El resultat d'aquella recerca es pot contemplar aquests dies a la Casa de Cultura de Girona en l'exposició *1976-2014. La crònica dels canvis. El periodisme a les comarques gironines*, que es pot visitar fins dissabte que ve, dia 12 d'abril, i que capta l'atenció de nombroses perso-

nes. La fórmula és molt senzilla: al costat d'una cronologia amb les informacions més destacades que s'han produït en aquest període, s'hi mostren reproduccions de fotografies de premsa amb un petit comentari. S'hi poden veure, així, imatges que van des de les primeres eleccions al Congrés dels Diputats del 1977 a Girona, manifestacions a favor de l'Estatut de l'any 1978, o Joaquim Nadal i Francesc Pararols celebrant la victòria a les municipals del 1979, fins a la inauguració del Tren d'Alta Velocitat, el tancament del Bulli de Roses, o l'incendi de l'Empordà del 2012. I entremig, per descomptat, una gran quantitat de notícies, captades pels fotoperiodistes gironins en imatges que, com les de Suárez i els altres protagonistes de la transició, continuen ben fresques en la memòria en alguns casos, i en d'altres és bo que siguin refrescades de tant en tant.

FOTOS:

- 1. Protestes a Bàscara per les víctimes de la N-II (2012).** CONXI MOLONS
- 2. L'últim sopar al restaurant El Bulli de Roses (2011).** JORDI VELASCO
- 3. Manifestació contra la MAT (2006).** DAVID ESTANY
- 4. Diverses persones comentant fotografies de la dècada de 1970 a l'exposició de la Casa de Cultura.**
- 5. Desmantellament de les antenes de Radio Liberty a Pals (2006).** MARC MARTI
- 6. Un turista begut al centre de Lloret de Mar (2011).** CARLES COLOMER
- 7. Màquina tuneladora sota el subòs de Girona (2010).** ANIOL RESCLOSA

nes de la transició, continuen ben fresques en la memòria en alguns casos, i en d'altres és bo que siguin refrescades de tant en tant.

És habitual trobar aquests dies a la Casa de Cultura persones que recorren l'exposició i en van llegint els textos i en van mirant les imatges... És una manera ràpida, barata i senzilla de fer un viatge en el temps per la realitat més propera, la que han explicat els mitjans de comunicació de les comarques gironines, als quals de fet està dedicada la mostra. Com explica Narcís Genís, fins fa poc president de la demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes, l'objectiu de l'exposició era precisament fer una «aproximació» a través dels fets més importants que han esta notícies- a la feina i l'aportació dels professionals de la comunicació a les comarques gironines en la construcció de la història més recent d'aquest país.

En la mateixa línia, el president de la Diputació de Girona, Joan Giraut, apunta en el catàleg de la mostra que «si alguna cosa ha canviat a casa nostra en les últimes dècades han estat els mitjans de comunicació. D'aquells diaris i setmanaris de 1975 sotmesos a la censura, de les ràdios pensades en clau d'entreteniment que no podien donar altra informació que no fos l'estrictament local -i encara- i d'una única televisió pública que servia els interessos del poder que emanava del Govern espanyol, hem passat a gaudir d'un estol de mitjans diversos, tant escrits com audiovisuals, que han estat fonamentals per avançar en aquest camí democràtic que ens ha portat al nivell dels altres països europeus».

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

SELECCIÓ DE LES NOTÍCIES DEL SEU INTERÈS

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

ELECCIONES PRESIDENCIALES LA VIOLENCIA

Mujeres afganas hacen cola para obtener su tarjeta electoral, una de las últimas fotos de la periodista asesinada ayer en Kabul. / ANJA NIEDRINGHAUS / AP

La prensa, en la mirilla radical

Un policía mata a tiros a una fotógrafa alemana y deja grave a una periodista canadiense

M. B. / Kabul
Especial para EL MUNDO

«¡Dios es grande!», gritó en árabe el policía afgano antes de abrir fuego con su kalashnikov contra la fotógrafa alemana Anja Niedringhaus y la periodista canadiense Kathy Gannon, que se encontraban en el asiento trasero de su vehículo en la provincia de Khost, al este de Afganistán, cerca de la frontera con Pakistán.

Habían llegado hasta allí con un convoy de la Comisión Independiente Electoral —organismo que organiza las elecciones de hoy en el país— que iba fuertemente escoltado por policías y soldados afganos. En teoría debían protegerlas, pero uno de ellos rompió sus vidas. La fotógrafa murió casi al instante. La periodista se encuentra gravemente herida.

Ambas reporteras de la agencia de noticias Associated Press (AP) eran veteranas y tenían una larga experiencia en Afganistán. No eran en absoluto «paracaidistas», como se conoce en la jerga periodística a los reporteros que aterrizan en un país para hacer una cobertura sin conocer el lugar. Por eso el ataque ha causado tanta consternación, y también porque es el tercer atentado contra periodistas en Afganistán en menos de un mes, y el quinto contra extranjeros desde principio de año. Antes podía haber

Anja Niedringhaus posa con su cámara en Atenas. / REUTERS

Viajaban por el país en un convoy protegido por la comisión electoral

ciertas dudas. Ahora ya no: los civiles extranjeros se han convertido en objetivo. Algo que nunca había sucedido en Afganistán en los últimos 12 años, desde el inicio de la intervención internacional en el país en 2001.

Las dos reporteras estaban en la provincia de Khost porque precisamente iban empotradas en el convoy de la comisión electoral, que debía llevar las papeletas de voto para los comicios de hoy a los colegios electorales. De lo contrario les habría resultado imposible llegar hasta allí. Viajar a zonas rurales en Afganistán es muy difícil para los extranjeros, debido al alto riesgo de secuestro. Los desplazamientos por carretera son extremadamente peligrosos, si no camuflan su identidad vistiendo como la población local.

En 2012 se hicieron habituales en Afganistán los ataques de policías y soldados afganos contra las tropas internacionales. En la mayoría de los casos se trataba de talibán infiltrados en las fuerzas de seguridad afganas. Pero nunca había ocurrido algo así contra civiles extranjeros, y menos contra mujeres, hacia las que existe una cierta condescendencia en Afganistán en el trato en público.

«Anja era una reportera dinámica, muy querida por sus interesantes fotografías, su cálido corazón y su alegría por la vida. Tenemos el corazón roto por su pérdida», ha declarado la directora ejecutiva de AP, Kathleen Carroll, en referencia a la fotógrafa asesinada. Niedringhaus, de 48 años, trabajaba en Afganistán desde 2001.

También había estado en muchos otros conflictos, y en 2005 fue la única mujer de un grupo de once fotógrafos de AP galardonados con el Premio Pulitzer por su cobertura de la Guerra de Irak. Gannon, de 60 años, también es una experta en Afganistán, país al que viaja desde 1986.

ELECCIONS PRESIDENCIALS

Tres candidats per tutelar el futur incert de l'Afganistan

13 milions d'afganesos escullen el substitut de Karzai, al poder des de fa dotze anys

Crònica

PAU MIRANDA
KABUL

L'Afganistan comença a tancar un cicle amb les eleccions presidencials que se celebren avui, però no se sap ben bé què els espera als afganesos després que Hamid Karzai completi una presidència de més de dotze anys. La primera de les incerteses arrenca amb el resultat, perquè hi ha tres candidats amb possibilitats de victòria, però s'endinsen en un futur marcat per la guerra amb els talibans i els dubtes sobre el grau de presència internacional més enllà d'aquest any.

Molts interrogants que es començaran a resoldre avui a dos quarts de vuit del matí amb l'obertura dels col·legis electorals, on estan cridats uns 13 milions d'afganesos. Les previsions més optimistes són d'un 60% de participació, que ja seria un enorme èxit ateses les amenaces dels talibans d'atacar els punts de votació. Els dubtes planen també sobre la transparència d'uns comicis que es poden allargar a una segona volta al maig i en què gairebé no hi haurà observadors internacionals sobre el terreny. Hi haurà una molt reduïda missió d'observació europea però no es preveu que surti de Kabul.

S'han emès més de 20 milions de paperetes, moltes més que votants, i hi ha dubtes molt seriosos sobre el paper de l'òrgan supervisor, la com-

missió electoral, que desperta molt poca confiança entre la comunitat internacional. Els precedents no són gens positius, després del frau massiu que es va denunciar als comicis del 2009, en què Karzai va derrotar amb molta polèmica el seu rival i antic ministre d'Exteriors, Abdul·lah Abdul·lah.

Justament el derrotat del 2009 és un dels candidats que tenen més possibilitats de guanyar ara, però haurà de derrotar dos exmembres més del govern, Aixraf Ghani, extitular de Finances, i un altre exministre d'Exteriors, Zalmay Rassoul. Abdul·lah té molt suport entre la minoria tadjik, que és més de la quarta part de la població i a la qual pertanyia la seva mare, però pot tenir més problemes per aconseguir vots entre el 40% de paixtus que té l'Afganistan. "Aquest és un país on el factor ètnic encara té molta importància a l'hora de decidir el vot", diu el director del Centre d'Estudis Estratègics de Kabul, Waliullah Rahmani.

Per la seva banda, Ghani, un intel·lectual exmembre del Banc Mundial, pot tenir més suport entre la comunitat paixtu, de la qual forma part, però ha pres l'arriscada decisió de posar com a candidat a la vicepresidència Raixid Dostum, el polèmic líder de la comunitat uzbeka, que ha estat acusat de crims de guerra i que és odiat per molts paixtus pel tracte criminal que van donar els seus homes als presoners talibans el 2001. Però analistes i diplomàtics pensen que Ghani és l'home triat per Washington com a candidat ideal per continuar la democra-

Un home transporta una urna electoral cap al districte muntanyós de Xutul, al nord de l'Afganistan. S'han imprès 20 milions de paperetes per a 13 milions d'habitants. SHAH MARAI / AFP

Supervisió
Els observadors de la UE no sortiran de Kabul

tització del país pel seu passat com a tecnòcrata i els seus forts vincles amb els Estats Units.

El tercer en discòrdia és Rassoul, el més discret, però que pot donar la sorpresa. Un home de perfil més baix, menys conegut, però que es pot beneficiar dels anticossos que provoquen els seus rivals en part de la població afganesa. A més, l'actual president li ha donat el seu suport tàcit, segons algunes fonts, perquè és el que pot resultar més fàcil d'influenciar per un expresident que, com Karzai, no té cap intenció de desaparèixer de l'escena política.

Però la majoria dels analistes coincideixen que el primer repte d'aquests comicis és el de la transparència, perquè sigui qui sigui el pròxim president tindrà una tasca molt complicada i necessitarà tota la legitimitat possible. Primer, per assegurar-se a negociar una pau creïble amb els talibans i, després, per encetar l'enèsim intent de reconstruir un país destrossat per trenta anys de guerra. —

Mor a trets una fotògrafa alemanya

La fotoperiodista alemanya Anja Niedringhaus, de l'agència de notícies Associated Press, va morir ahir pels trets d'un home que vestia l'uniforme de la policia afganesa i que va obrir foc contra ella i la seva companya, la veterana reportera canadenca Kathy Gannon, quan treballaven a la província afganesa de Khost, molt a prop de la frontera pakistanesa. Gannon va quedar greument ferida i l'agressor es va lliurar a les forces de seguretat. Els talibans es van desvincular de l'atac.

Eleccions presidencials

Un Afganistan sumit en la misèria elegeix el successor de Karzai

El país sembla condemnat a viure amb la corrupció i la violència en un futur incert

A les dones se'ls segueix negant el dret a rebre una educació i al treball

ELVIRA B. PÉREZ
KABUL

Com cada matí, ben d'hora, Daga Khan surt de casa seva i es dirigeix a la plaça de Koti Shanghi de Kabul amb l'esperança que li donin feina. Allà s'asseu, pacientment, al costat de desenes de companys d'espera també desocupats.

La imatge, desoladora, és reflex de la latent realitat del país: una multitud d'homes aturats sense res per fer, al voltant d'una atrotinada rotonda sobre la qual pengen cartells electorals als quals s'espera un dia més, una oferta de treball.

Mentre els candidats a la Presidència afganesa aprofitaven les últimes hores de la campanya fent mítings multitudinaris per atraure més votants, els jornalers de la plaça de Koti Shanghi esperaven, un dia més, una oferta de treball.

Daga Khan no votarà avui ni el candidat favorit, el doctor Abdullà Abdul·là, ni els seus dos rivals, el doctor Aixraf Ghani o Zalmay Rasul (el candidat governamental) perquè no el «convencen les promeses electorals». La seva única preocupació en aquests moments és poder portar una mica de menjar als seus fills. Quan treballa, que són menys vegades de les que desitjaria, guanya quatre dòlars diaris. «Si ho hagués sabut abans, no hauria tornat a l'Afganistan», ens comenta.

EL RETORN // Khan és un dels tants milions de refugiats afganesos que van tornar al país després de la caiguda del règim talibà el 2001. Aquests als quals el president sortint, Hamid Karzai, després d'assumir la presidència interina abans de les eleccions del 2004, va fer una crida perquè tornessin, assegurant-los estabilitat i un futur.

A uns metres de la plaça hi ha una gasolinera. Mir Mohammad Xafi hi treballa. El seu salari és de 100 dòlars al mes i les seves despeses familiars, entre el lloguer del pis, el menjar i la roba per als seus quatre fills, pugen a 300 dòlars. «Estic desesperat ¿què puc fer?», es lamenta, abans d'afirmar que en 30 anys l'Afganistan no

ha conegut «un bon dirigent». En els temps dels talibans, continua Xafi, «hi havia més seguretat, però no hi havia feina». Ara, «ni hi ha seguretat, ni hi ha feina». El futur de l'Afganistan no pinta gaire millor, sembla com si estigués condemnat a viure amb la corrupció, la misèria i la violència.

Els carrers de Kabul estan més buits del que seria normal. La inseguretat durant el període electoral ha convertit Kabul en una ciutat fantasma. Els talibans van prometre que boicotejarien el procés electoral i l'última setmana han atacat diverses oficines electorals i el recinte blindat de la Comissió Electoral Independent.

El poc trànsit ens permet observar les malmeses carreteres plenes de sots, i les vies sense asfaltar. A la dificultat de circular en aquestes condicions s'hi afegeixen els llocs de control i les barreres de seguretat alineades cada 100 metres. Kabul sembla una presó envoltada d'alts

murs de ciment, coronats amb filferro espinós.

Des que va començar la guerra contra la insurgència talibana, la comunitat internacional ha entregat al Govern més de 105.000 milions de dòlars en ajuda civil per a la reconstrucció i el desenvolupament de la democràcia, però fins avui més de dos terços de la població pateix la falta d'aigua corrent i electricitat, i els drets civils continuen minats.

«La societat afganesa s'enfronta a una multitud de problemes, especialment les dones. El país segueix estant sota un règim islàmic», denuncia l'activista Sima Samar. «Hem perdut 13 anys de democràcia. Karzai va prometre construir una nació en què es garantiria a les dones els seus drets. Però avui dia se'ns segueixen negant els drets a l'educació, l'assistència mèdica, la feina», afegeix.

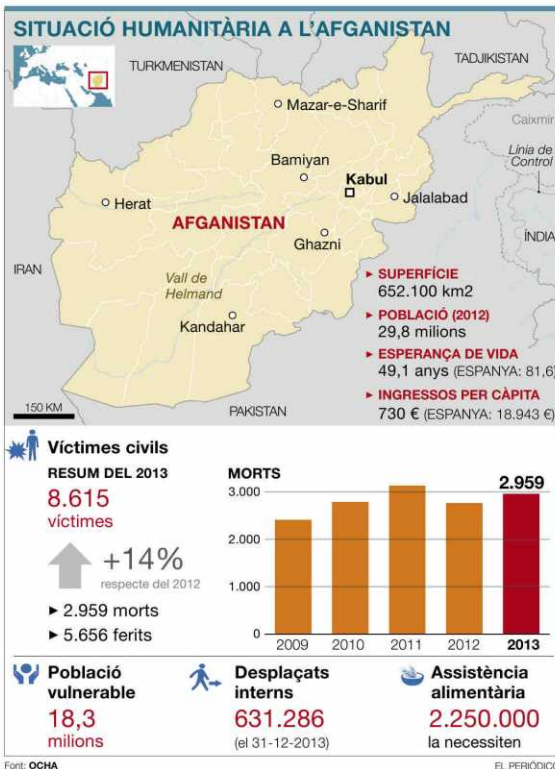
DONAR A LLUM // Quan una dona està embarassada, els afganesos diuen que està malalta. La majoria de les dones a les zones rurals donen a llum a casa perquè «tenen prohibit consultar metges homes i gairebé mai disposen de mitjans de transport per arribar a un centre mèdic», insisteix l'activista afganesa.

Davant de l'alarmant taxa d'atur (40%), «molts afganesos desesperats són reclutats pels talibans que els paguen de vuit a 10 dòlars diaris», ens explica Hamid Sabir, diputat de Hizb-i-Islami de Gulbadin Hikmatiar. El comandant Sabir, de 55 anys, va abandonar el kalaixnikov per dedicar-se a la política. «Hi ha funcionaris del Govern o policies que abandonen els seus llocs per allistar-se a la insurgència perquè guanyen més diners», explica.

També alguns exsenyors de la guerra hi col·laboren venent armes als talibans. «Aquests criminals» controlen, a més a més, el negoci del tràfic de l'opi que «mou milions de dòlars», continua aquest exmujahidí. «Els talibans ho tenen tot: els diners per comprar armes i militians i el control sobre les zones rurals pel suport dels muhàns (líders religiosos) locals», subratlla el diputat islamista. ≡

Ambient de pobresa a Kabul, la capital de l'Afganistan, aquesta setmana.

els comicis

TRES POSSIBLES ESCENARIS

'ÈXIT'

• Amb la baixa participació, la violència i el frau en els anteriors comicis, l'elecció serà considerada un èxit si els talibans no aconsegueixen fer-la descarrillar i si la participació supera el 30% que es va registrar el 2009.

BLOQUEJOS I INCERTESA

• Aquesta primera volta electoral pot ser l'inici d'un període de disputes fins a la presa de possessió del nou president, a l'agost, després d'una probable segona volta el 28 de maig.

NOVA GUERRA CIVIL

• Si de l'elecció no en surt un clar vencedor, l'espectre d'una nova guerra civil pot ressorgir.

DIEGO IBARRA

Assassinada una fotogràfica alemanya de Pulitzer

►► La fotoperiodista alemanya Anja Niedringhaus va morir ahir tirotejada a l'est de l'Afganistan en un incident en què també va ser ferida greu la reportera canadense Kathy Gannon. L'atac contra les informadores, totes dues de l'agència de notícies AP, va tenir lloc quan cobrien informació preelectoral a la província de Khost, en la convulsa zona fronterera amb el Pakistan. Gannon va ser portada a l'hospital provincial i el seu estat és crític. L'autor de l'atac va ser un home amb uniforme policial integrat a la comitiva que protegia les reporte-

►► Anja Niedringhaus.

res i les autoritats electorals. L'agressor va ser detingut a l'acte.

►► Niedringhaus, de 48 anys, treballava des de fa una dècada amb AP, i abans havia treballat durant 12 anys amb la European Pressphoto Agency, per a la qual va cobrir els conflictes balcànics i la caiguda dels talibans a l'Afganistan. Niedringhaus va ser guardonada amb el Pulitzer el 2005 per la seva cobertura de la guerra de l'Iraq. La violència contra els estrangers s'ha disparat als últims mesos i s'ha accentuat davant les eleccions.

'Granta' inicia su cuarta aventura en español apostando por la crónica

Galaxia Gutenberg cobijará en octubre la versión de la mítica revista inglesa

CARLES GELI
Barcelona

Quizá no exista una red tan poderosa para detectar y cazar hoy el nuevo talento en el ámbito literario y en el de la crónica periodística como la mítica (e histórica: se fundó en 1889 por universitarios de Cambridge) revista *Granta*. Cual ojo de Guadiana, desde 2003 hasta 2012 ha ido teniendo con intermitencias versión española, vida vinculada a los vaivenes de la trayectoria de la editora Valerie Miles, quien con el también consultor editorial Aurelio Major, han ido dándole salida como responsables de la cabecera en castellano bajo el paraguas de Emecé (grupo Planeta), Alfaguara (entonces Grupo Santillana) y Duomo (grupo Mauri Spagnol). En octubre, en su cuarta vida, *Granta* en español estrenará *guardaespaldas* de sello independiente: Galaxia Gutenberg.

"Estamos bien posicionados en ensayo y esta asociación nos permitirá captar para nuestra área de narrativa nuevos autores, especialmente extranjeros; *Granta* para eso es un observatorio ideal por su fuerte credibilidad", admite Joan Tarrida, director-propietario de Galaxia Gutenberg. Quizá envalentonado por el éxito de su revista de pensamiento *La maleta de Portbou*, Tarrida dará cobertura a una publicación que apunta a 256 páginas, con una quincena de textos (la mitad, de la edición inglesa), salida bianual (octubre y marzo), tirada de 1.500 a 2.000 ejemplares, distribución en librerías y a 14 ó 15 euros. Y versión digital.

"La edición en español es especial para mí porque arrancó antes de mi llegada y porque de las 12

Sigrid Rausing, en el centro, junto a Valerie Miles; al fondo, el editor Joan Tarrida. / ALBERT GARCIA

Granta en diferentes idiomas ha sido siempre la más parecida a la inglesa por su carácter transnacional", apunta la propietaria (en 2005), presidenta y directora de la *Granta* original, Sigrid Rausing. Debe ser cierto que siente cariño por la versión española (fue la primera en lengua no inglesa) porque Rausing se prodiga poco, ya que es una silenciosa celebridad: es de las mayores filántropas del Reino Unido, donde está entre las 100 mujeres más influyentes y ricas. Nieta del cocreador sueco del Tetra Pak, su fundación tiene un presupuesto este año de 27 millones de euros, que destina a ayudas a asociaciones de derechos humanos.

Con una sobria blusa gris que parecía a juego con su *Mac*, arremangada, sin disimular alguna mecha de pelo blanco a lo Susan Sontag, ni anillos ni pendientes y solo con un discretísimo collar de diminutas perlas, Rausing admite que está "muy involucrada" con la revista y la editorial del mismo nombre, y renueva su sintonía con los enfoques que Miles y Major quieren dar a la versión española. "Queremos ser los ojos de la revista en el ámbito español, pero también deseamos asumir riesgos en estos tiempos de parálisis: buscaremos voces nuevas, originalidad, tendencias y pondremos especial atención en la crónica periodística", dibujaron al alimón los editores, entroncando así con colaboraciones míticas de la cabecera como *La caída de Saigón*, de James Fenton, o la que ellos mismos promovieron en el primer número de *Granta* en español, con el seminal *El valle de Dios*, de Justin Webster, sobre las fosas de la Guerra Civil española. "Deberíamos servir para prescribir, dar algo que el público no sabe que quiere", remachan.

A esa filosofía ligeramente exquisita se apuntó Rausing, que insistió en que la fundación no patrocina "para nada" la revista. "El modelo de negocio es sencillo, como una franquicia: nos asociamos con editores de prestigio que pagan

una modesta cantidad por la cabecera y el 50% del contenido de la edición inglesa". La publicación vende 30.000 ejemplares, la mitad por suscripción (en castellano alcanzó los 10.000, su cénit, en octubre de 2010 con el celebrado monográfico *Los mejores narradores jóvenes en español*). Antropóloga de carrera, tocada por el amor al libro (fundó con su esposo, en 2005, la editorial Portobello Books, cree que el momento editorial "es complicado, con la crisis económica y el dominio de Amazon, pero lo peor pasó y aún podemos salvar las librerías independientes".

En ese contexto, Rausing piensa que la clave está "en que cada editor busque, se centre y actúe en función de lo que es, de su especificidad y atienda bien a sus autores". Ahora está remodelando la

"Nos arriesgaremos: voces nuevas y dar al público algo que no sabe que quiere"

La propietaria está entre las 100 mujeres más influyentes del Reino Unido

web, con la que ofrecerá, por ejemplo, la venta de artículos sueltos. Pero tiene claro que no la abrirá "a la opinión masiva; diarios como *The Guardian* han comprobado lo difícil que es gestionar eso, la gente dice cosas delirantes y nosotros no queremos frivolar nuestra publicación". Y pone como ejemplo de los tiempos el incremento de originales que aterrizan en *Granta*: cuando solo podían llegar por correo postal eran "unos 100 textos a la semana; hoy son unos 6.000 por el correo electrónico". Optimista, apunta: "La tendencia de *Granta* como publicación es a crecer; y más de lo que esperábamos". Y sin filantropía, aún.

Las lacras de un país que se resiste a cualquier cambio

Corrupción

Afganistán se ha convertido en un agujero negro que absorbe insaciable el dinero que llega del exterior. La corrupción se ha extendido por todo el sistema

Inseguridad

Se teme que crezca la inseguridad tras la retirada de la OTAN, que concluye su misión en 2014. Las fuerzas de seguridad afganas dejan mucho que desear

Opio

El narcotráfico se ha convertido en la industria más próspera. Estudios de la ONU confirman el aumento progresivo cada año de la superficie de adormidera cultivada

Asesinan a una periodista en vísperas de las elecciones de Afganistán

► Un hombre vestido de policía disparó contra la fotógrafa alemana Anja Niedringhaus en la provincia de Jost

MIKEL AYESTARAN

Afganistán contiene la respiración en una jornada electoral situada en el punto de mira de la insurgencia talibán. Al igual que lo ocurrido en la reelección de Hamid Karzai en 2009, el miedo y el fantasma del fraude sobrevuelan a estos comicios. Como primer imagen brutal de la violencia que acompaña a este proceso electoral, la fotógrafa alemana Anja Niedringhaus fue asesinada ayer en la provincia fronteriza con Pakistán de Jost cuando acompañaba a una comitiva de la comisión electoral. Niedringhaus, de 48 años y ganadora del Pulitzer en 2005 por su trabajo en Irak, trabajaba para la agencia Associated Press (Ap) y viajaba junto a la reportera canadiense de la misma agencia Kathy Gannon -de 60 años y una de las profesionales con mayor experiencia en la región-, cuando un hombre vestido con uniforme de policía abrió fuego contra su vehículo al grito de «¡Dios es grande!». según relataron testigos presenciales. Niedringhaus murió en el acto y Gannon, herida, fue trasladada a un hospital donde fue «ingresada de gravedad, pero estable», según un comunicado de Ap.

La obsesión por garantizar una mínima seguridad en los comicios ha llevado a las autoridades de Kabul a declarar el estado de alerta máxima y desplegar 195.000 soldados y policías por todo el país. El ministro del Interior, Mohamed Omar Daudzai, espera que este día de elecciones «sirva para probar al mundo que la inversión realizada en los últimos trece años ha merecido la pena». Pese al enorme esfuerzo realizado, la Comisión Electoral calcula que un diez por ciento de los centros de voto previstos no podrán abrir sus puertas debido al alto riesgo de ataques, la mayor parte de ellos en el sur y el este del país.

La muerte de Niedringhaus vuelve

Coche tiroteado en el que viajaban las periodistas atacadas en Jost (este de Afganistán)

EFE

ANJA NIEDRINGHAUS
ASESINADA

Fotógrafa alemana de 48 años con amplia experiencia en conflictos en Oriente Próximo. En 2005 obtuvo el premio Pulitzer

KATHY GANNON
HERIDA

Reportera canadiense de 60 años con base en Islamabad y con más de tres décadas de experiencia en Afganistán y Pakistán

a poner sobre la mesa las dificultades a las que se enfrentan los periodistas occidentales para informar y trabajar en el país asiático. Desde el comienzo del año tres periodistas de medios internacionales han sido asesinados en Afganistán, y en la capital se han repetido los ataques contra lugares frecuentados por occidentales como restaurantes u hoteles. Este factor ha obligado a las principales misiones de observación internacional a cancelar o limitar al máximo su labor sobre el terreno.

Ocho candidatos se disputan el

asiento de Hamid Karzai, que tras doce años de mandato no se puede volver a presentar porque la Constitución no se lo permite. Dos ex ministros de Exteriores, Abdula Abdula y Zalmay Rasoul, y un ex ministro de Economía, Ashraf Ghani, son los mejor colocados para la sucesión, aunque parece poco probable que alguno de ellos obtenga más del 50 por ciento de los votos, por lo que será necesaria una segunda vuelta electoral el 28 de mayo. Entre los favoritos, Rasoul se presenta como el heredero de Karzai y cuenta con el respaldo de un mandatario que, pese a

dejar la presidencia, aspira a seguir siendo un hombre clave en cuestiones como la negociación con los talibanes o la firma del Acuerdo Básico de Seguridad con Washington, que garantizaría el despliegue de 10.000 soldados estadounidenses más allá de 2014.

Para expertos en el país asiático como Gabriel Reyes Leguen, investigador asociado del Cidob, «la gran cuestión es la aceptación del resultado final. Es muy importante que los afganos acepten el proceso y no sea una causa para iniciar disputas internas entre los distintos grupos». El análisis

Talibanes

Todos los intentos de negociación con los talibanes han fracasado. Ahora Hamid Karzai trata de erigirse en el garante de un diálogo con quienes llama «hermanos» y que se sienten cada día más crecidos

Condición de la mujer

En teoría, las mujeres tienen nuevos derechos y libertades. Pero, en la práctica, su condición apenas ha variado. El burka sigue formando parte del paisaje afgano y la mujer sigue siendo discriminada

Señores de la guerra

Sus nombres siguen haciendo temblar a los afganos que no olvidan sus crímenes durante la guerra civil, pero figuran en varias listas electorales y alguno de ellos será vicepresidente como ya ha ocurrido con Karzai

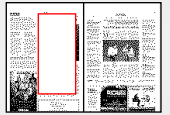
ta español viajó en octubre por última vez a suelo afgano y aunque piensa que «el proceso está repleto de irregularidades, el estado está en fase de construcción y, pese a todas las deficiencias, es muy importante que los ciudadanos participen».

Fraude electoral

Michael Semple, con más de dos décadas de experiencia en el país y ex número dos de la misión de la Unión Europea en Kabul hasta su expulsión del país por sus contactos con los talibanes, habla en su último estudio publicado por el Instituto para la Paz de Estados Unidos de «esfuerzos por parte de autoridades locales para llevar a cabo un fraude masivo» y señala las zonas de fuerte implantación talibán –«inaccesibles y más difíciles de monitorizar»– como los lugares elegidos para una manipulación de votos que nadie, empezando por los afganos de a pie, pone en duda. La cadena de deficiencias empieza por la falta de un censo y finaliza con la manipulación masiva de votos que en 2009 llevaron a Barack Obama a definir las elecciones afganas de «turbulentas».

ABC

Videoanálisis sobre las elecciones afganas en un clima de violencia

Sigrid Rausing presenta l'edició espanyola de la influent revista

'Granta', nova etapa

JOSEP MASSOT
Barcelona

La revista literària *Granta*, que va donar a conèixer la generació del *realisme brut* i va airejar reportatges tan cèlebres com la caiguda de Saigó per James Fenton o la invasió nord-americana de Panamà per Martha Gellhorn, iniciarà a l'octubre una nova etapa apadrinada per Galaxia Gutenberg, i Valerie Miles i Aurelio Major, fundadors el 2003 de l'edició espanyola.

Per presentar el nou projecte es va desplaçar ahir a Barcelona Sigrid Rausing, un cas singular de mecenatge humanitari i vocació cultural. Néta del fundador de l'empresa sueca Tetra Pak, va estudiar antropologia a Anglaterra, va publicar un assaig sobre les granges col·lectives a l'Estònia que encara mantenia tropes russes al territori, va publicar a la premsa anglesa les primeres informacions sobre la discriminació dels homosexuals a Uganda, i el 2005 va fundar una editorial Portobello, que forma part de l'aliança d'editors independents britànics. Poc després, va prendre el relleu de Bill Buford, Ian Jack i Rea S. Hederman –“em va dir que no podia portar *The New York Review of Books* i *Granta* alhora”– i va comprar l'editorial i la revista literària. Ara la franquícia és present a Itàlia, Suècia, el Japó, la Xina, Portugal, el Brasil, Finlàndia, Israel, Noruega i Bulgària, entre d'altres països. Una activitat separada jurídicament de l'altre projecte vital: la fundació Sigrid Rausing, que ja ha donat 70 milions de lliures a “projectes que defensen els drets humans, en societats en transició o en societats amb règims repressius, que lluiten contra la discriminació per raons de sexe, la xenofòbia o les tortures, i que afavoreixen la transparència en la governança i la responsabilitat pública”.

El compromís cívic i cultural de Sigrid Rausing es reflecteix a la xarxa de revistes “impulsant l'aparició de noves veus literàries i fomentant el periodisme d'investigació”. “En cada número –diu–, m'agradaria que hi hagués almenys un gran reportatge. A més dels nostres col·laboradors, tenim oberta la porta als qui ens vulguin enviar els reportatges. Si passen el sedàs, els paguem 500 lliures”.

Granta en anglès té una difusió de 30.000 exemplars i una potent influència a l'hora de fer

SERGI ALCÁZAR BADIA

Sigrid Rausing, propietària i editora de *Granta*

visibles els nous escriptors que sorgeixen cada any. L'edició espanyola dedicarà la meitat de les pàgines a autors de llengua espanyola i l'altra meitat a textos publicats a la resta de la xarxa mundial de la revista. Per això, Valerie Miles i Aurelio Major tenen fe que la revista serveixi no només per treure a la llum

Galaxia Gutenberg editarà el projecte amb direcció editorial de Valerie Miles i Aurelio Major

els assumptes candents que es produeixen al món i que solen quedar silenciats a la premsa convencional –per exemple, *Granta* va iniciar el debat de les fosses de la Guerra Civil–, sinó també perquè “pugui articular una veritable conversa internacional”. La prova va ser el número que *Granta* va dedicar a la selecció de 22 autors joves en llengua espanyola –“va tenir 10.000

lectors”–, que després va ser publicat en anglès. “Volem apostar pel risc, ara que sembla que la tendència és la contrària”, diu Valerie Miles. “El risc d'apostar per la innovació i les veus noves que, al final, si hi ha qualitat, acaba trobant els seus lectors”, afegeix l'editora.

Joan Tarrida, editor de Galaxia Gutenberg, una editorial que està apostant fort per la qualitat assagística i la narració innovadora, creu que amb una difusió mínima de dos mil exemplars el projecte és sostenible. “Segur que tindrem molts més lectors”, afegeix confiat. El primer volum apareixerà a l'octubre i el segon, encara sense data, serà un monogràfic dedicat als nous escriptors brasilers.

Sigrid Rausing també se sent optimista. “És una època difícil, però crec que el pitjor de la crisi econòmica ha passat. Malgrat les dificultats, com la competència de corporacions gegants com Amazon i editorials de gran volum, sorgeixen microeditorials que cuiden l'autor i els seus títols. L'edició en general està tornant a créixer”.

Asesinada una periodista alemana en Afganistán

Un policía dispara a dos informadoras extranjeras en vísperas electorales

ÁNGELES ESPINOSA, Kabul
ENVIADA ESPECIAL

Un hombre con uniforme de policía disparó ayer a dos periodistas extranjeras en la provincia de Khost, al este de Afganistán. Una de ellas —Anja Niedringhaus, de 48 años, fotógrafa alemana de renombre internacional, murió en el acto— y la otra —la canadiense Kathy Gannon, de 60 años— resultó herida. Ambas se encontraban en una aldea de la zona fronteriza de Afganistán con Pakistán con un equipo de la Comisión Electoral que repartía papeletas y material para los comicios presidenciales que se celebran hoy.

“Un policía del distrito de Tani, en Khost, disparó contra las dos periodistas”, precisó Moariz Zadran, portavoz del gobernador de la provincia. Sin embargo, una fuente del Ministerio del Interior precisó que “solo se tiene seguridad de que vestía un uniforme policial”. “El atacante ha sido detenido y está siendo interroga-

do”, agregó. El ataque se produce en un momento en que Afganistán ha reforzado su seguridad ante las elecciones presidenciales que se celebran hoy en medio de las amenazas de los talibanes.

En las últimas semanas, varios atentados han tenido como objetivos el hotel Serena de Kabul (donde murieron nueve personas, entre ellas un periodista de la agencia France Presse), la sede de la Comisión Electoral Independiente y el Ministerio del Interior. En enero, un reportero sueco fue asesinado en medio de la calle en la capital afgana.

Anja Niedringhaus (Höxter, Alemania, 1965) aseguraba en una entrevista reciente que cuando estaba en una guerra o presenciaba una de las tragedias humanas que acompañan a los conflictos se alegraba de tener en las manos una cámara a la que aferrarse, informa **Luis Doncel** desde Berlín. Niedringhaus fue la primera reportera gráfica alemana en ganar el Pulitzer. Lo reci-

La fotógrafa Anja Niedringhaus, asesinada ayer. / PETER DEJONG (AP)

bió por su cobertura de la guerra de Irak. Trabajó en los conflictos de la antigua Yugoslavia, Afganistán o Libia, entre otros. También se especializó en eventos deportivos, como Juegos Olímpicos o torneos de tenis.

Las anteriores elecciones afganas han estado plagadas de todo tipo de irregularidades y trampas. Muchos analistas dan por hecho que un cierto nivel de fraude

en los comicios de hoy es inevitable. Todo va a depender de que los candidatos acepten los resultados que, previsiblemente, exigirán una segunda vuelta para conocer el presidente. “El asunto no es si habrá fraude, sino cómo de grave y de partidista es, y qué consecuencias políticas tiene”, estima la analista Martine van Bijlert del Afghanistan Analysts Network (AAN).

Zalmay Rassoul, uno de los tres candidatos presidenciales con más posibilidades, ha instado a sus seguidores a respetar los resultados. Sin embargo, Abdullah Abdullah, que junto a Ashraf Ghani encabeza los sondeos, ha advertido a los suyos del riesgo de fraude. Abdullah salió quemado de la última elección, en 2009, que perdió frente al presidente Hamid Karzai, un tercio de cuyos votos fueron calificados con posterioridad de fraudulentos.

Los analistas estiman que ahora el riesgo es menor porque ningún candidato tiene a su disposición la maquinaria del Estado, aunque todo apunta a que Rassoul es el favorito de Karzai. Aún así hay factores preocupantes. La inseguridad, sobre todo en el este y el sur del país, suele traducirse en una participación más baja y dar margen a la manipulación. A ello contribuye también la inexistencia de un censo electoral.

“Nadie sabe cuántos votantes hay, dónde viven o dónde planean votar”, señala Van Bijlert. Antes de cada elección se abre un plazo para que los potenciales votantes se registren y se les entrega una tarjeta identificativa. Se han distribuido 21 millones en total, pero el país tiene 27 millones de habitantes, con un 60% menor de 20 años. Según Van Bijlert, eso significa un máximo de 13,5 millones de votantes. Así que sobran al menos 7,5 millones de tarjetas, probablemente hasta 10 millones, ya que muchos afganos no han conseguido registrarse.

Evolución de los abonados a la tele de pago

	IVT 2012	IT 2013	IIT 2013	IIIT 2013	IVT 2013	VARIACIÓN 2012/13 (%)	
						ANUAL	IVT
D.T.S. Distribuidora de TV.	1.733.644	1.704.935	1.646.172	1.655.479	1.649.031	↓ -4,88	↓ -0,38
Ono	872.608	853.750	829.999	807.429	789.895	↓ -9,47	↓ -2,17
Telefónica de España	707.278	656.499	630.324	611.251	670.525	↓ -5,19	↑ 9,69
GolTV	290.246	260.098	223.090	234.795	237.178	↓ -18,28	↑ 1,01
TeleCable	134.456	132.582	130.031	128.175	125.953	↓ -6,32	↓ -1,73
Euskaltel	136.186	130.935	125.374	118.718	106.768	↓ -21,60	↓ -10,06
R	103.333	99.296	100.572	101.240	98.009	↓ -5,15	↓ -3,19
Orange	70.578	68.454	65.496	62.231	76.028	↑ 7,72	↑ 22,17
Resto	28.772	20.295	20.559	20.820	21.390	↓ -25,65	↑ 2,73
Total	4.077.101	3.926.844	3.771.617	3.740.138	3.774.777	↓ -7,41	↑ 0,92

Fuente: CNMC.

elEconomista

EN EL CUARTO TRIMESTRE DE 2013

Orange y Movistar TV ganan peso en la televisión de pago

Las dos 'telecos' se comen el 19,7% del mercado tras ver como suben sus abonados frente a la caída de Canal+ y Ono

Á.S. MADRID.

Orange y Movistar TV han ganado el primer asalto en la lucha por los abonados de la televisión de pago. La política comercial adoptada por ambas *telecos* —venden en un paquete Internet, fijo, móvil y *tele*— se ha traducido en un incremento de sus clientes en el último trimestre de 2013, frente a las caídas registradas por Ono, Canal+, Euskatel o R (*ver gráfico*). Según los datos publicados por la CNMC, en los últimos tres meses del año pasado, la plataforma de pago de Telefónica ha revertido la tendencia bajista registrada desde 2012 y

ha cerrado el año con 670.525 abonados, un 9,7 por ciento más que en el tercer trimestre del año, lo que ha suavizado la caída acumulada en el año hasta el 5,19 por ciento —hasta septiembre caía un 19 por ciento—. Desde Telefónica aseguran que la tendencia alcista se ha mantenido en 2014, ya que se cerró febrero con 700.000 abonados. Así, para seguir conquistando clientes, la *teleco* que preside Césa Alierta ha apostado por los contenidos: Fórmula 1 y MotoGP.

Por su parte, Orange es la que más ha crecido. Entre octubre y diciembre elevó un 22,17 por ciento el número clientes hasta los 76.028.

A su vez, es la única plataforma que ha mejorado el número de abonados con respecto a 2012. La firma ha crecido un 7,7 por ciento mientras el mercado caía un 7,41 por ciento. Así, ambas *telecos* se comen un 19,7 por ciento del mercado frente al 18 por ciento de septiembre.

Las ofertas de las operadoras no han sentado bien en Canal+, que ya alertó de que esta práctica le "perjudicaba". La tele de Prisa perdió un 4,88 por ciento de sus abonados en 2013 frente a 2012 hasta los 1,65 millones. En el cuarto trimestre, sin embargo, frenó la sangría y cayó un 0,38 por ciento. Ono ha perdido un 9,47 por ciento.

LAS FUENTES

En la profesión periodística existe una frase que es algo así como una declaración de principios: «Antes la muerte que la fuente». Al confidente no se le delata. Ni un juez puede romper esta norma. Para ello está el secreto profesional. A él me acogí, en cierta ocasión, cuando el *yernísimo* Cristóbal Martínez-Bordiú se querelló contra mí porque deseaba saber el nombre de la persona que me había vendido las tristemente famosas fotografías de la agonía de Franco. El tribunal aceptó mi negativa a desvelar la identidad del vendedor. Como resultado de ello, salí absuelto con todos los procedimientos a mi favor. Hasta las costas tuvo que pagar el marqués.

Dios me libre de desmentir o cuestionar un artículo, un reportaje o un libro a un compañero. No por

corporativismo, que en esta profesión tan canalla no existe, sino por respeto a las fuentes sin las que, a veces, sería imposible polemizar. No me cabe la menor duda de que la Urbano las ha manejado con más ó menos alegría, indiscreción y «respeto». Mi querido Miguel Ángel Mellado, autor de la magnífica entrevista publicada en EL MUNDO el pasado domingo, le pregunta a Pilar si lo que cuenta está contrastado «porque la gravedad de su narración lo exige». Ante mi sorpresa y rompiendo esa norma a la que me he referido, la autora les cita con nombres y apellidos. A lo peor, no ha tenido presente el riesgo de que los supuestos confidentes o aludidos se desdigan o la desmientan, sobre todo si la reacción de La Zarzuela es contraria a lo que presuntamente han declarado.

El periodista Joaquim Ventalló, esborrat

■ M'he sentit profundament decebuda en llegir l'interessant article sobre la "premsa esborrada" arran de la dictadura, perquè Joaquim Ventalló no hi és esmentat tot i haver exercit de periodista durant més de vuitanta anys.

Va començar a *El dia* de Terrassa el 1917, va estar de redactor a l'Agència Havas, a l'*Esport Català*, a *Mirador*; va ser secretari de redacció a *La Publicitat* i va ser director d'*Opinió* (1931-1934) i de *Rambla* (1934-1936). Aquest càrrec el va deixar el 9 de setembre del 1936 per fugir a l'exili, amenaçat per la FAI des de Solidaridad Obrera, després que aquesta facció hagués matat el periodista Josep M. Planes, a l'Arrabassada. Sí que hi són esmentats nombrosos periodistes, companys i amics del meu pare, entre altres, Eugeni Xammar, el meu padrí.

Potser l'oblit ve perquè el meu pare no va deixar unes memòries. En retornar de l'exili, el desembre de 1942, com a *rojo separatista*, no va poder exercir de periodista fins al 1966, quan va fer quatre articles per a la revista *Destino*, que van acabar en el llibre *Les Escoles Populares, ahir i avui*" (Premi Balmanya 1967). També va escriure un llibre que és de plena actualitat en els moments que estem vivint: *Los intelectuales castellanos i Catalunya. Tres fechas históricas: 1924, 1927, 1930*. Un llibre que la gent del govern central hauria de llegir per estar més ben informada.

EULÀLIA VENTALLÓ GIVANEL
Barcelona

Accenture desarrolla un servicio de contenidos bajo demanda para Mediaset

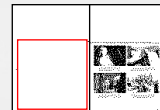
El grupo de televisión italiano Mediaset ha encargado a Accenture tanto la creación como la gestión de Mediaset Infinity, un servicio de películas y programas de televisión bajo demanda para dispositivos basados en IP, como descodificadores, or-

denadores personales, tabletas, televisores conectados a internet y videoconsolas, con un público potencial de 15 millones de usuarios. Mediaset ya contó con Accenture para lanzar su servicio de *streaming over the top* VOD en diciembre de 2013.

Afganistan Mor tirotejada una periodista alemanya

► La fotoperiodista alemanya Anja Niedringhaus va morir a trets a l'est de l'Afganistan en un incident en el qual també va quedar ferida greu la reportera canadenca Kathy Gannon

'PAPARAZZI!' El Centre Pompidou de Metz acull una mostra que explora aquest ofici, la seva influència en la fotografia de moda i com es ve

Diana finger-up, 2000. L'artista britànica Alison Jackson reflexiona en les seves obres sobre el culte al famós i l'apetit del públic per aquests tipus d'imatges. Sovint recrea situacions impossibles amb dobles de famosos. CENTRE POMPIDOU / ALISON JACKSON

u des del món de l'art. Ens hi acostem també de la mà de dos dels paparazzis catalans més actius: Enric Bayón i Jordi Martín **Text Jordi Martínez**

Kate Moss a la Fashion Week, París, 1992. Moltes de les imatges reunides a l'exposició mostren la tensió entre el paparazzi i el famós que retrata. CENTRE POMPIDOU / BRUNO MOURON

Mick Jagger i Arnold Schwarzenegger, Hôtel du Cap, Antibes, 1990. Al cantant no li va fer gaire gràcia que algú interferís en la seva conversa amb l'actor. CENTRE POMPIDOU / JEAN PIGOZZI

Woody Allen i Soon Yi a les Tuilleries, París, octubre del 1994. Feia dos anys que els mitjans de comunicació havien descobert la seva relació. CENTRE POMPIDOU / PASCAL ROSTAIN / BRUNO MOURON

Anita Ekberg sortint de l'avió, 1959. La imatge és una bona metàfora del deliri dels fotògrafs per obtenir la millor instantània del personatge de moda. AGÈNCIA PIERLUIGI

Federico Fellini va inventar-se el terme *paparazzi* el 1960 a *La dolce vita*. Era la contracció de *pappatoci* (mosquits) i *ragazzi* (nois). El fotògraf inseparable del periodista que encarnava Marcello Mastroianni es deia a la ficció Paparazzo, i tenia com a referent Tazio Secchiaroli, atent documentalista de l'*star system* de Cinecittà dels anys 50 i 60 del segle passat, de qui Fellini va manllevar tots els secrets de la vida nocturna i glamurosa de Via Veneto. Així va néixer una figura i una activitat plena de llums i ombres.

Al catàleg de l'exposició *Paparazzi!*, que es pot visitar al Centre Pompidou de Metz fins al 9 de juny, la sociòloga especialitzada en art contemporani Nathalie Heinich reflexiona sobre el conflicte d'interessos entre estrelles i paparazzis: "Subjecte i autor estan en fronts oposats en la difusa frontera entre vida pública i privada, en una batalla sense fi pel control de la imatge. En paraules de Salman Rushdie: «La figura pública està encantada que la fotografiïn només quan està preparada. El paparazzi només busca el moment de descuit. És la batalla pel control, per una forma de poder». Aquesta qüestió del control permet al paparazzi no tenir en consideració el dret a la privacitat i en canvi insistir en la dualitat de les estrelles que no tenen límits per aconseguir publicitat mentre la necessiten, i s'entesten a posar-ne quan ja la tenen. En paraules d'un paparazzi: «Quan entren al món de la fama fan un pacte amb el diable, i tal com jo ho veig, jo sóc l'ajudant del diable»".

La trinxera rosa

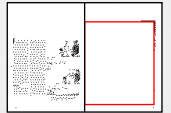
"Un paparazzi ha de saber conduir cotxes i motos, pilotar avions i vaixells, dis-fressar-se, nedar, bussejar, esquiar, escalar... i si a més de tot això sap fer fotos, llavors és un bon paparazzi". Aquesta definició apareix al llibre d'Enric Bayón *Secretos de un paparazzi*, una mena de manual de l'especialitat. De fet Bayón va

començar com a fotògraf de guerra a Bòsnia, però aviat va canviar de trinxera. El seu primer cap ja li va donar la clau de la professió: "Si aquesta feina no t'agrada per molt que hi guanyis no aguantaràs, i si t'enganxa per poc que cobris t'hi quedaràs. I ja fa setze anys que m'hi dedico", recorda Bayón. "És una mica com el joc de policies i lladres de quan érem petits. L'adrenalina que et puja quan estàs amagat i dispare la càmera és indescriptible, no es paga amb diners. També és molt gratificant el treball d'investigació que comporta. I el repte d'aconseguir bones fotos, perquè les revistes exigeixen qualitat i treballes en circumstàncies complicades". I sobretot amb la màxima discreció: "El paparazzi que treballa bé aconsegueix que el famós vegi les fotos directament a la revista, que no sospiti res. Algun famós m'ha arribat a felicitar, no se'n saben avenir de com ho hem fet", diu Bayón, que recorda amb la mateixa satisfacció la seva primera portada a *iHOLA!*, protagonitzada per la infanta Cristina i Urdangarin, i l'última, amb Andrés Velencoso i l'actriu catalana Úrsula Corberó. També va ser l'autor del cèlebre *piquetón* de Gerard Piqué.

Jordi Martín ens explica un períple recent de tres setmanes per terra, mar i aire digne de Tintín, Mortadel·lo o James Bond. De Ciutat de Mèxic a Nova York, passant per les Bahames, Miami i Playa Cochinos a Hondures. Objectius, entre d'altres: el cantant Dani Martín, Antonio Banderas i Melanie Griffith, els *supervivientes* de Telecinco i la mort de la nòvia de Mick Jagger, L'Wren Scott. Ara torna a Miami, on és fàcil ensopagar amb famosos que cotitzen. La seva intenció és marxar fora d'Espanya. "A Miami encara hi ha interès per famosos que ho són per la seva feina, i no es burxa en la seva merda. Aquí sí que ho fan i això ens posa en contra dels famosos, que ens veuen com a enemics. A més, no hi ha criteri, interessin més els friquis que la gent realment famosa. S'han carregat

Jack Nicholson mostrant les seves natges. Saint-Tropez, 1976. El setge dels fotògrafs va provocar en l'actor una reacció a mig camí entre la ira i l'humor. CENTRE POMPIDOU / XAVIER MARTIN

Greta Garbo, al club Saint-Germain, París, cap al 1952. GEORGES DUDDOIGNON
Johnny Hallyday a la sortida d'un concert, 1972. DANIEL ANGLÈ Segons l'escriptor Salman Rushdie, la figura pública està encantada que la fotografiïn només quan està preparada. El paparazzi només busca el moment de descuit.

la premsa del cor". A l'estiu s'instal·la a Eivissa, on tot és més abastable: "Tot-hom hi entra a través de l'aeroport i hi tinc molts contactes que m'informen. Fa 12 anys que hi visc. Hi pots trobar gent com Beyoncé, Rihanna o Jennifer Lopez. El que és difícil és esquivar els 8 guardaespalles que protegeixen aquestes estrelles internacionals". Jordi Martín també ha sofert la vehemència d'alguns famosos molest. El maig de l'any passat va patir una agressió física de Fernando Alonso. El va denunciar i està pendent de judici.

Elles i ells

Així com la de paparazzi és una professió bàsicament masculina, el seu objectiu és eminentment femení, amb un ideal de dona que va canviant amb el pas de les dècades. "En el món dels paparazzis hi ha poques dones i no m'explico per què. Les que hi ha ho fan molt bé i a més tenen més facilitat per passar desapercebudes", comenta Enric Bayón. L'exposició del Pompidou posa el seu focus en vuit icones: Brigitte Bardot, Paris Hilton, Jackie Kennedy Onassis, Carolina i Estefania de Mònaco, Britney Spears, Diana Spencer i Elizabeth Taylor.

En el nostre entorn més pròxim, la premsa rosa busca amb urgència un relleu de la reina de cors, Isabel Preysler. Una parella atractiva és indispensable per accedir al tron. Jordi Martín té clar que ara mateix els més ben posicionats són Blanca Suárez i Dani Martín: "Una foto d'ells dos junts seria l'exclusiva de l'any". Una dada que ho avala: unes fotos del gos que l'ex de Blanca Suárez, Miguel Ángel Silvestre, li va regalar fetes a la terrassa de Dani Martín van ocupar dues pàgines a *iHOLA!* i es van vendre per una xifra amb quatre zeros.

'Scoops' en temps de 'selfies'

En l'univers 2.0 una exclusiva pot esvair-se per culpa de les xarxes socials. "Pensàvem que els mòbils no serien una

amença per a la nostra feina perquè no donen prou qualitat, però les revistes se serveixen dels comptes dels famosos per fer seccions que els surten gratis. Els famosos se n'aprofiten per evitar la nostra persecució, però és una mica incoherent queixar-se que els robem la intimitat i després posar-la en una xarxa social. Estic segur que Piqué i Shakira no admertrien que un paparazzi difongués una ecografia del seu fill, però no tenen cap problema a posar-la a Twitter. Sembla que sigui només per evitar que nosaltres ens guanyem la vida. N'he parlat amb en Piqué i ell no ho entén", reflexiona Enric Bayón. Jordi Martín és més contundent: "Això és una autèntica amenaça a la nostra professió. Avui tothom amb un mòbil a la mà pot ser un paparazzi. Per tenir una foto de la duquesa d'Alba a Tailàndia a mi em costa una pasta en viatges, mentre que tu pots coincidir-hi per casualitat, fer la foto i vendre-la o senzillament penjar-la a les xarxes".

El maison d'Hollande

Sebastian Valiella ha fet tremolar els murs de l'Elisi amb les fotografies del president francès François Hollande i

Dues dobles recreen una trobada impossible entre Diana Spencer i Marilyn Monroe. ALISON JACKSON

l'actriu Julie Gayet publicades a la revista *Closer*. L'exclusiva que ha estat a punt de provocar una crisi d'estat només els va costar cinc nits de guàrdia un cop localitzat el lloc de les trobades amoroses. Ho explicava en una entrevista recent al diari *El Mundo*, una de les poques que ha concedit després de l'enorme impacte del seu *robot*: "Des del primer dia vam tenir imatges de l'actriu accedint al portal, després d'un cotxe de l'Elisi aturant-se a revisar que no hi hagués perill a l'entrada i d'Hollande arribant minuts després en moto. Però vam allargar la vigilància per veure si aconseguíem pescar el president sense el casc. Anava amb molt de compte i mai no se'l va treure".

Fa vint anys Valiella ja va tocar les més altes instàncies del poder francès en publicar a *Paris Match* les primeres fotos de François Mitterrand amb la seva filla secreta Mazarine Pingeot. En aquell moment el confident va ser un company d'estudis de la noia i el fotògraf va rebre l'equivalent a l'època de 65.000 euros. Per les fotos d'Hollande no concreta la xifra però diu que té 5 zeros.

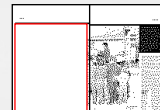
Un altre paparazzi de raça, Pascal Rostaïn, que entre altres exclusives va descobrir l'afer entre Carolina de Mònaco i el tenista Guillermo Vilas, ha posat el seu gra de sorra en la polseguera que ha aixecat l'exclusiva d'Hollande i les fronteres entre privacitat i esfera pública. Es va preguntar què passaria si la polèmica es traslladés a l'altra banda de l'Atlàntic i va llançar el rumor que el *Washington Post* estava a punt de destapar una relació entre Barack Obama i Beyoncé. Quan molts mitjans *seriosos* se n'havien fet ressò sense cap intent de contrastar-lo va reconèixer que era una invenció. Rostaïn pretenia denunciar les males pràctiques del periodisme convencional que sistemàticament ataca la feina dels paparazzis, segons ell molt més rigorosos destapant històries, verificant allò que publiquen i aportant-ne les proves.

A la frontera de l'art Enquadraments difícils, enfocaments precaris, mans que intenten cobrir rostres i apaivagar l'impacte dels flaixos, vidres que imposen reflexos entre l'objectiu i els protagonistes, cotxes en plena fugida. empremtes de la persecució, la imprevisibilitat i la rapidesa. Tot plegat són marques d'estil, més o menys involuntàries, que han acabat per generar tota una estètica que ha tingut la seva influència en l'art i en la fotografia de moda, en obres de Richard Avedon o William Klein.

L'artista britànica Alison Jackson s'ha especialitzat els últims anys a reflexionar sobre la cultura de les *celebrities* i el gust del públic per aquest tipus d'imatges, que sens dubte és a l'origen i l'evolució dels paparazzis.

La tràgica mort de Lady Di i l'impacte que va provocar en la societat britànica i mundial, amb un voyeurisme voraç, gairebé pornogràfic, per conèixer tots els detalls va fascinar Jackson com a fenomen, i el seu discurs es va concretar en recreacions de situacions quotidianes dels famosos fetes amb dobles gairebé perfectes, trespassant esferes de privacitat que són a la base del debat que genera la feina dels paparazzis. La seva obra es qüestiona com la càmera pot mentir, com estem disposats a creure el que volem creure.

TESTIMONI DIRECTE

QUAN LES NOTÍCIES VIATJAVEN EN BICI

PER VÍCTOR OLMOS

L'agència Efe, que acaba de complir els venerables 75 anys, era una noia de només 17 quan jo, que en tenia 20, hi vaig entrar a treballar com a redactor del servei internacional. Hi vaig arribar l'1 de juliol de 1956, diumenge, quan encara era alumne de l'Escola Oficial de Periodisme. Vaig entrar-hi per una senzilla raó: l'agència nord-americana United Press, que en aquells moments era la seva principal subministradora de notícies de l'estranger, havia decidit oferir els seus serveis únicament en anglès, sense traduir-los al castellà, com havia fet fins llavors. I com que en aquells anys no hi havia gaires periodistes que sabessin anglès, Efe va haver de buscar redactors traductors per al seu servei internacional a l'Escola de Periodisme. Jo en vaig ser un.

L'agència amb què em vaig trobar la dirigia Pedro Gómez Aparicio, que havia substituït el primer director general de l'entitat, Vicente Gállego, tot i que la seva filosofia informativa havia variat molt poc des de la seva constitució a Burgos el febrer del 1939, gairebé al final de la guerra civil. En altres paraules, Efe seguia sent un instrument de propaganda del Govern i estava «consagrada a la defensa dels interessos nacionals».

En aquells temps, les notícies de l'estranger arribaven a l'agència de notícies Efe a través del servei de United Press, per teletip, i de l'agència de notícies britànica Reuters, també en anglès, per Hell. Aquells teletips consistien en una llarguíssima i estreta cinta en què les notícies estaven escrites, paraula rere paraula, amb lletres majúscules, tindrades de blau.

Però l'agència Efe era alguna cosa més que l'agent subministrador de la informació estrangera. L'Executiu franquista havia decretat que fos l'única font d'informació de l'exterior per als mitjans de comunicació espanyols, de manera que, en realitat, era el filtre polític per rentar la cara a les notícies. Els joves redactors traductors del servei internacional d'Efe érem plenament conscients que una de les nostres responsabilitats més importants consistia a no divulgar allò que poguéu molestar les autoritats.

PERQUÈ NO FIQUÈSSIM la pota, els veterans ens van dir que les informacions dubtoses s'havien d'enviar a consulta als serveis governamentals de censura. ¿Quines eren les dubtoses? Totes les crítiques amb el Govern de Franco o sobre personatges que s'haguessin caracteritzat com a *enemics del règim*, com per exemple els actors Charles Chaplin i Bette Davis, els escriptors Pablo Neruda i Thomas Mann, o polítics com André Malraux. També totes les referents a la família reial espanyola.

Cap d'aquestes podia incloure's en el servei llevat que els censors hi haguessin donat llum verda. També ens van alertar que mai havíem de datar notícies a Moscou o Varsòvia –per al Govern, els països comunistes no existien–, i que havíem de fer-ho a Hèlsinki o Estocolm.

No eren advertències gaire complexes, però no n'havíem d'oblidar cap mentre teclejàvem les informacions en aquelles velles màquines d'escriure de color negre, la majoria de la marca Underwood. Escrivíem sobre unes làmines de cera de mida foli, sense fer servir cinta entintada perquè els tipus perforessin la cera i poguessin després imprimir-se en una multicopista d'alcohol que marcava les lletres d'un pàlid color blavós. I és que, mentre que als diaris de províncies se'ls feien arribar les notícies per teletip, als mitjans de comunicació de Madrid se'ls enviaven impreses, a través de ciclistes, que estaven continuament pedalejant pels carrers de la capital i eren coneguts amb el nom de *cuatilleros*.

En aquells moments, els joves redactors que acabàvem d'arribar solíem preguntar als companys de més edat el perquè del nom de l'agència. I ningú semblava saber-ne la raó exacta. Circulaven infinitat de rumors: des que Efe era la primera lletra de l'abecedari espanyol que s'escriu amb més de dues lletres i sonava bé, fins que procedia de les F del partit Falange Española i del nom de Franco.

El 1980, alts executius d'Efe van intentar separar els orígens de l'agència tant de la Falange, de caràcter feixista, com del dictador Franco, i van posar en circulació la teoria segons la qual el nom de l'entitat es devia al fet que aquesta s'havia fundat sobre els fonaments de tres agències més, Fabra, Faro i Febus, totes tres amb F. Però aquesta fórmula rentaplats (recordava la de datar les notícies de Moscou a Hèlsinki) es va desmuntar al comprovar-se que Efe, Fabra i Febus havien aparegut simultàniament.

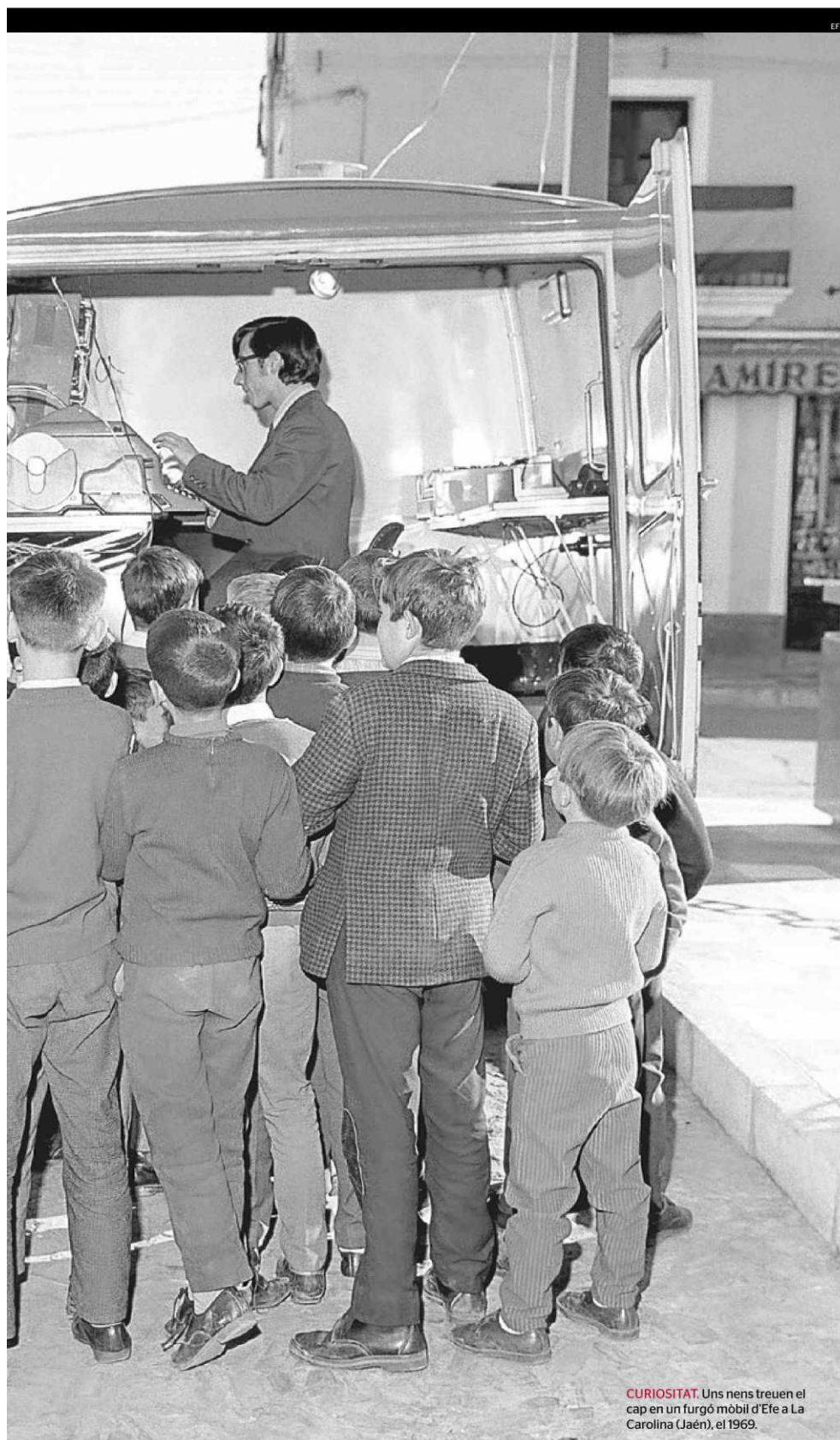
Finalment, l'autèntic fundador de l'agència, el totpoderós ministre d'Interior el 1939, Ramón Serrano Suñer, va escriure una carta el juny del 1995 en què confirmava que el nom d'Efe es devia a la F de Falange i a la del seu diari FE, i que quan més tard es va associar el nom de l'agència a la inicial de Franco, «a ningú li va semblar malament» la idea.

Vaig passar els meus primers anys de periodista a la redacció de l'edifici del número 5 del carrer d'Ayala de Madrid, que Efe ocupava des del juny del 1940. Era la tercera seu de l'agència, després de la del pis segon del carrer de Victoria, número 9, a Burgos, el 1939, i de la del xalet al carrer d'Espalter, número 8, a Madrid, al qual s'havia traslladat al cap d'un any de la seva fundació.

Als anys 50, els serveis informatius d'Efe es distribuïen sota tres logotips: les notícies de l'exterior les firmava Efe, sobre un fons blau marí; les nacionals, les identificava Cifra, sobre un fons marró café; i les d'esports, tant na-

**«NO PODÍEM
INCLoure
EN EL SERVEI
RES SOBRE
'ENEMICS
DEL RÈGIM'
COM
CHARLES
CHAPLIN,
BETTE
DAVIS,
PABLO
NERUDA
I THOMAS
MANN»**

Set dècades abans de Twitter, la immediata informativa era patrimoni de les agències de notícies. L'espanyola Efe va néixer el 1939 i fins als primers compassos de la democràcia els seus redactors van fer malabars per no datar els successos a Moscou i esborrar tota crítica al règim de Franco. Aquella actualitat descafeïnada arribava a les redaccions de Madrid gràcies al pedaleig d'esforçats ciclistes. Un veterà d'Efe recorda aquí aquells anys.

cionals com estrangeres, eren d'Alfil, sobre un fons groc. Segons la memòria general dels serveis d'Efe corresponent al 1958, en aquella època les informacions escrites sumaven dos milions de paraules a l'any, es distribuïen aproximadament 38.000 fotografies, i el nombre de treballadors de l'agència, entre periodistes, reporters gràfics, tècnics i administratius, pujava a 200 persones.

EL 1965 SERIA UN ANY CRUCIAL en la història de l'agència. El llavors ministre d'Informació i Turisme, Manuel Fraga, de qui depenia directament Efe, va decidir convertir-la en una agència internacional que no només tingués corresponals permanents a l'estranger (fins aleshores n'havia tingut molt pocs i només esporàdicament), sinó que vengués el seu servei informatiu a tot Hispanoamèrica.

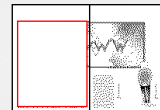
Per abordar aquesta empresa, Fraga va escollir Carlos Mendo, que també havia començat la seva carrera a Efe, que la transformaria fins a convertir-la en una agència internacional que competia de tu a tu en el mercat de parla hispana amb els grans colossos internacionals de la informació, superant així l'oposició dels que continuaven veient-la com un element de propaganda franquista. No era fàcil, però Mendo ho va aconseguir.

Mendo tornaria a la direcció de l'agència Efe el 1976, arran de la mort de Franco, però només durant uns mesos, fins que el Govern nomenat per Adolfo Suárez va delegar en Luis María Anson el comandament de la principal agència de notícies del país. La victòria socialista del 1982 va suposar l'arribada de Ricardo Utrilla a la presidència de la institució. Des d'aleshores, cada canvi de Govern s'ha traduït en una mudança de grans periodistes al capdavant de l'agència: Alfonso Sobrado Palomares, Miguel Àngel Gozalo, Àlex Grijelmo i José Antonio Vera, actual responsable de la institució. Avui treballen a Efe 3.000 professionals

durant les 24 hores del dia en més de 180 ciutats de 120 països. És la primera agència de notícies en espanyol i la quarta del món. A més a més, distribueix els seus serveis en sis idiomes. No es pot demanar més. ¿O sí? A parer meu, encara queda una cosa que apuntalaria d'una vegada per sempre la credibilitat i la independència de la institució: que el nomenament del president no depengués, com passa en l'actualitat, del dit del Govern de torn. No estaria malament que Efe es plantejés aquest objectiu aquest any en què celebra el 75è aniversari del seu naixement. ■

«ELS JOVES SOLIEM PREGUNTAR EL PERQUÈ DEL NOM DE L'AGÈNCIA. EL 1995 SERRANO SÚÑER VA CONFESSAR QUE VENIA DE LA 'F' DE FALANGE I DEL SEU DIARI, 'FE'»

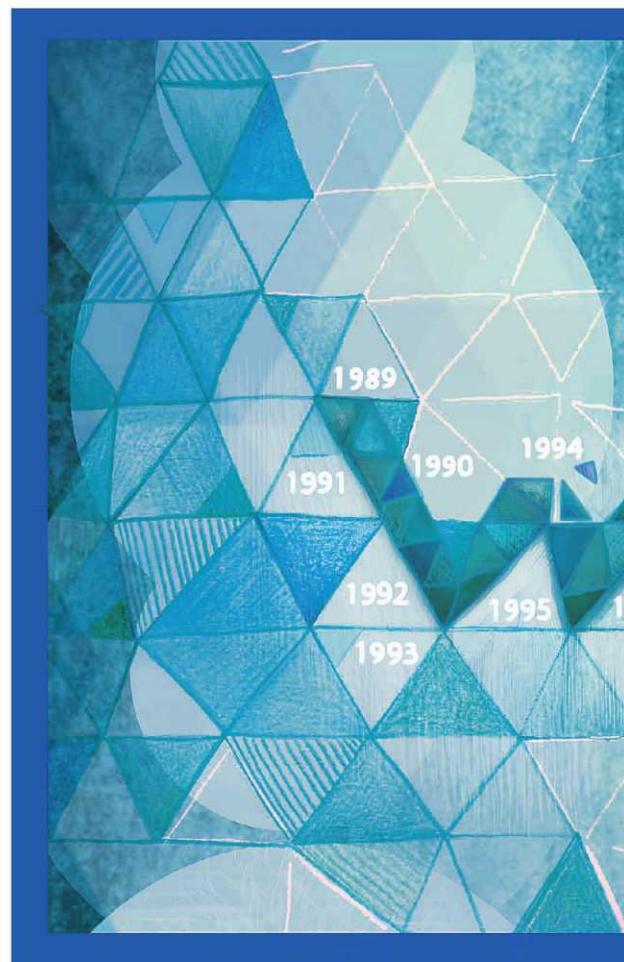
CURIOSITAT. Uns nens treuen el cap en un furgó mòbil d'Efe a La Carolina (Jaén), el 1969.

Quién recuerda ya los inicios de la web, cuando debías conectarte vía módem, cuando se empezaron a colgar fotos y vídeos... En 25 años de historia de la world wide web la tecnología ha cambiado la vida tanto y tan rápido que hoy parece ya obsoleta, aunque hay quien vaticina que renacerá.

Texto de **Fèlix Badia y Marta Ricart**
 Ilustración de **Neus Carreras**

Un viaje de vértigo

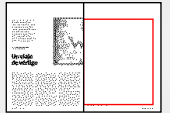
Finales de los ochenta. Suena el teléfono en una redacción de un periódico un sábado a las siete de la tarde, la hora en que la maquinaria periodística funciona a pleno rendimiento para cerrar la edición del día siguiente. Al otro lado de la línea se oyen risas, sin duda una sobremesa larga. “Verá –explica una voz–, es que estamos con unos amigos jugando al Trivial y tenemos dudas sobre una respuesta; se nos ha ocurrido que, como en un diario saben de todo, nos podrían ayudar”. La anécdota es cierta, tanto como que hoy sería difícil que se repitiera, porque, a diferencia de entonces, existen Google, la Wikipedia, Facebook... y la world wide web, las tres w, que en marzo ha cumplido 25 años, un aniversario que habla de la tremenda velocidad del tiempo y de la enorme importancia que la idea de una sola persona puede tener en la vida de miles de millones de habitantes del planeta. Y parece que fue ayer.

Internet y la world wide web, comúnmente la web, no son lo mismo. El primero ya existía desde finales de los sesenta, pero sólo servía para enlazar centros militares y centros de investigación. Tim Berners-Lee, un ingeniero informático que trabajaba en el CERN (Organización Europea para la Investigación Nuclear, hoy archiconocida por su acelerador de partículas), ideó una fórmula para conectar de forma fácil y ágil bases de datos en todo el mundo a través de un sistema de enlaces. Esa fue su gran aportación: conectarlas todas a través de hipertexto, con un protocolo –más o menos un idioma informático– común.

No es que Berners-Lee tuviera en la cabeza hacer de la web lo que es hoy. Sólo pretendía conectar diversas bases de datos del CERN. Y tal como explica en su libro *Weaving the Web* (tejiendo la red, curiosamente no disponible en formato digital), tampoco es que tuviera muy claro cómo iba

a llamar a su invento: primero lo llamó MESH (pero en inglés suena peligrosamente cercano a mess, lío); luego The Information Mine (pero las siglas, TIM, coincidían con su nombre de pila, lo que le pareció, con buen criterio, demasiado personalista); y también pensó en Mine of Information (pero las siglas, leídas en francés, arrojan un resultado aún más egocéntrico, MOI). Así que finalmente se decidió por World Wide Web, que se ha traducido al español por la tela-ña de la información.

Y ahí empezó todo. Ahí se inició un goteo de innovaciones que han convertido a la web en lo que es hoy, que han hecho que el signo de modernidad que era la red en los años noventa sea en estos tiempos un elemento más de la vida cotidiana. Y, si nos paramos a pensar, ha sido un camino extremadamente rápido, en el que la web de esos primeros años ha quedado no ya obsoleta sino totalmente sepultada por el tiempo.

¡MALDITO MÓDEM! Se hace muy difícil explicar a los nacidos después de 1990 que hubo un tiempo en que para conectarse a internet se necesitaban nada más y nada menos que... ¡cables!; que la conexión a la red no era permanente, sino que había que marcar un número de teléfono; que esta conexión, a menudo inestable e intermitente, se establecía con un módem, con su característico sonido, y con una velocidad sideral... 300 veces inferior a la que hoy se puede considerar estándar en un domicilio.

La primera web accesible públicamente aún existe, es justamente del CERN (info.cern.ch/hypertext/www/theproject.html), y verla causa una sensación de viajar a la prehistoria, una prehistoria de 1991. No hay ni vídeos, ni sonidos ni fotografías, un verdadero paisaje desértico en términos del 2014. Porque lo cierto es que aún habría que esperar para que alguien subiera –el uso del mismo término *subir* en este sentido es com- →

pletamente nuevo, tuvo que crearse un verdadero vocabulario— la primera foto a la red. Y fue el mismo Berners-Lee quien colgó en 1992 la imagen de un grupo musical inventado, Les Horribles Cernettes, formado por personal del centro suizo.

El armazón de la web ya estaba listo, pero para trasladarse de un lugar a otro, para navegar, era necesario un programa específico. Aunque el propio Berners-Lee había creado uno, el primero que se impuso fue el Mosaic (1993), que un par o tres de años después sería sustituido por —¿se acuerdan?— Netscape. Y a partir de la segunda mitad de los noventa, por el Explorer de la entonces omnipresente Microsoft.

Con todas esas herramientas, la eclosión del nuevo fenómeno fue rapidísima, y en algunas de sus facetas, efímera, porque grandes novedades de aquella época pueden parecer excentricidades *vintage*. Los cafés de internet, por ejemplo, que se abrieron en EE.UU., el Reino Unido, Canadá y Finlandia en 1994, fueron una gran innovación en su momento, pero hoy los aparatos portátiles, *smartphones*, las tabletas y los ordenadores portátiles han hecho que ese negocio pierda sentido. Incluso los blogs (el primero de ellos, a mediados de ese mismo año) vivieron

su particular burbuja y la posterior criba.

CUESTIÓN DE DINERO. Por supuesto, otras novedades de aquellos primeros momentos han permanecido, como la banca on line (1993-94), o el primer gran buscador, Yahoo (1994), que primero recibió el poco imaginativo nombre de La Guía de Jerry en la World Wide Web, en honor a Jerry Yang, uno de sus fundadores y hoy multimillonario. Otras innovaciones de aquel momento han crecido exponencialmente, como el comercio electrónico. Amazon vendió su primer libro —sí, empezó única y exclusivamente como una librería— en abril de 1995. Su título era tan excitante como *Conceptos fluidos y analogías creativas: modelos informáticos de los mecanismos fundamentales de pensamiento*. En las Navidades pasadas, Amazon, sólo desde su centro logístico de Madrid, llegó a 5.000 envíos por hora.

En 1995, un expleado de Boeing creaba la primera red social, Classmates.com, pensada para poner en contacto a excompañeros de estudios, aunque obviamente su repercusión no tuvo nada que ver con la que durante la década siguiente alcanzaría Facebook (quizá la idea llegó demasiado pronto). Y en 1996 Nokia lanzaba el primer telé-

fono móvil capaz de conectarse a internet.

Todo estaba cambiando muy rápido, y a muchos les pillaba a contrapié. Entre ellos, los medios de comunicación tradicionales, que desde entonces han entrado en una crisis de modelo todavía pendiente de una salida definitiva: en enero de 1998, un agregador de noticias, DrudgeReport.com, sacó a la luz la exclusiva del año, el escándalo Lewinsky. Había nacido un nuevo y poderoso competidor para la prensa.

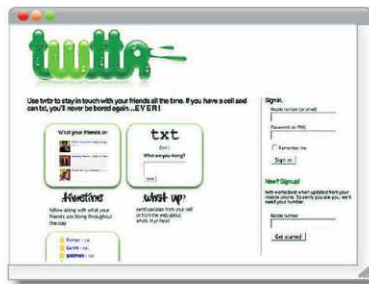
El viaje del laboratorio de Berners-Lee en 1989 a la repercusión masiva de internet para el año 2000 se había traducido en que aquel embrión ahora ya era usado por unos 360 millones de personas. Las expectativas económicas desatadas condujeron a una burbuja de especulación bursátil que estalló a ese año. Para el 2002, miles de empresas habían perdido un 80% de su valor.

Algunos vaticinaron el fin de internet, pero en realidad lo que había terminado era la primera oleada; empezaba la segunda. Una mayor potencia de almacenamiento y de velocidad de conexión multiplicó las posibilidades de la web, y nuevas iniciativas permitieron que los usuarios dejaran de ser un sujeto pasivo y se interconectarán para convertirse en verdaderos actores de internet. Así, en enero del 2001, Jimmy Wales escribía la primera entrada de la Wikipedia. A la edición inglesa seguirían muchas otras: la edición en catalán sería la segunda, en marzo del 2001, y la versión en español se estrenaría en mayo de ese año.

En agosto del 2003, un técnico hablaba a un micro: “Tere, kas sa kuuled mind?” (“Hola, ¿pueden oírme?”). Era el primer mensaje, en estonio, emitido con Skype, el sistema que permite llamadas telefónicas en la red y que tiene cientos de millones de usuarios. Y, si años antes la prensa había empezado a vivir su particular vuelco, ahora le tocaba a la televisión. Youtube se estrenaba en abril del 2005 con un vídeo de Jawed Karim, uno de sus fundadores, en el zoo de San Diego. Sus palabras no pasarán a la posteridad por su grandilocuencia: “Aquí esta-

Tras los primeros 10 o 12 años, empezó la segunda fase: una mayor potencia de almacenamiento y de velocidad de conexión multiplicó las posibilidades de la web, a la vez que empezaba la interconexión de los usuarios

Algunas de las primeras *homepages* de Twitter, Youtube, Yahoo, Google, Facebook y Amazon, muy distintas y planas, en comparación con las actuales

mos, frente a los elefantes...". En España, el primer gran éxito de Youtube fue un vídeo imborrable... en el peor de los sentidos: ¿recuerdan al Koala y *Yo via jase un corra?* Era el 2006, y el vídeo acumula hoy casi 23 millones de visitas.

EN MOVIMIENTO. En marzo del 2006, Jack Dorsey, fundador de Twitter, escribía el primer tuit. Dorsey, hoy por supuesto multimillonario, es uno de esos niños prodigio y emprendedor de éxito que ha progresado a una velocidad de vértigo, algo que no hubiera sido posible sin la compresión del tiempo que ha proporcionado la red.

Y en el año 2007 cambió, por enésima vez, todo. En junio, Apple comercializaba el iPhone, seguido muy de cerca por el lanzamiento del sistema operativo Android de Google. Conectarse desde el teléfono a internet de una forma ágil ya era posible; era el fin de la era del ordenador personal y el inicio de la era de la movilidad. En julio del 2008, Apple de nuevo abría la App Store, que permitía instalar cómodamente aplicaciones en el móvil, que así se convertía en un ordenador de bolsillo. La estrategia de Steve Jobs era un golpe de timón de grandes proporciones en la red, confirmado en el

2010 con la aparición de la tableta iPad.

¿EL FINAL? Internet seguiría, pero ¿había llegado el principio del fin de la web? Muchos analistas así lo creen. No todos. "Yo soy un creyente de la web y por eso no creo que vaya a desaparecer", asegura Carlos Domingo, autor del libro *El viaje de la innovación* y ahora en tránsito de los altos cargos directivos que ha ocupado en los últimos años en Telefónica I+D y Telefónica Digital a una nueva etapa laboral en Dubái.

"La web -razona- tuvo 10 o 15 años de éxito en los PC y escritorios, y es verdad que, con la expansión de los teléfonos móviles y las tabletas, ha desaparecido un poco, porque los móviles usan un modelo diferente, en que, por ejemplo, sólo te puedes enviar wats-aps con alguien que tiene WhatsApp, o si una *app* es para un sistema Android sólo se puede usar en él... En cambio, la web, con cualquier dispositivo navegador te da acceso, es abierta. Por eso yo creo que esta etapa será temporal, porque cada vez que ha aparecido nueva tecnología ha habido la tentación de un modelo de propiedad cerrada, que luego cambia. En los próximos 10 años la web renacerá en los teléfonos y los dispositivos nuevos. Precisamente, en Teléfono-

“En los próximos 10 años la web renacerá en los teléfonos y dispositivos móviles nuevos”, opina el experto en tecnología Carlos Domingo, quien se muestra convencido además de que internet irá corrigiendo sus deficiencias

→ nica impulsamos Firefox OS, que es un sistema operativo para móviles basado en la tecnología de la web”.

MÁQUINAS Y PERSONAS. “Lo que ocurre es que ha habido un cambio de paradigma”, opina Jesús Alcober, profesor asociado de Ingeniería Telemática en la Escuela de Telecomunicaciones y Aeroespacial de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). “Cuando empezó a funcionar la www –señala–, los usuarios accedían desde su ordenador de casa o la oficina a un servidor donde estaba la información. Se daba una comunicación de servidor a servidor, de máquina a máquina. Desde la irrupción de las redes sociales, la comunicación es entre personas. Antes, una persona iba a buscar una información, navegaba en la web. Esa información la había elaborado alguien (un medio de comunicación, una empresa...), que había decidido qué era relevante explicar. Ahora, la información, muchas veces, llega al usuario sin que vaya a buscarla; cualquiera puede informar, y el usuario decide qué es relevante”.

Para Alcober, “la gran fuerza de la web es que permitió que cualquiera, desde su ordenador, pudiera acceder a cantidades ingentes de información de todo el mundo, supuso una democratización de la información, y esto ya no desaparecerá ni nadie le quitará el mérito”. Lo que han hecho las redes sociales es dar otra vuelta a la tuerca: “Llevar al máximo esta democratización al permitir que cualquier persona pueda aportar información (incluso personal, que será relevante para alguien, como los allegados de ese individuo), dice el profesor. Es decir, “ahora se da una democratización y una descentralización de la información”.

La web, como tecnología, ha permitido avanzar hacia esos modelos que funcionan hoy, tipo redes sociales, coincide Domingo. “Y creo que la evolución futura de la web –agrega– será adaptarse a la movilidad (a los *smartphones*, las tabletas y todos estos nuevos aparatos tecnológicos que llevaremos encima), a los diferentes tamaños de pantalla, acceder al hardware de cada dispositivo...”. Así que este experto en tecnología está convencido de que la web “se reinventará”. “Veo la tecnología de manera optimista y pienso que siempre que hay algo que sirve a la sociedad, se va adaptando, mejorando, minimizando todos los aspectos negativos que pueda haber”, asegura.

INTERNET DE LAS COSAS. En los próximos años, las tendencias actuales se acentuarán, vaticina Jesús Alcober. Si antes una persona se conectaba a internet para buscar qué tiempo hace en una ciudad, ahora tiene esa información a tiempo real por una *app* en su *smartphone*. Pero la web también podrá jugar en este campo, asegura: “El servicio Google Now en el móvil me avisa ‘sal ya de casa para ir a esa reunión que tienes en tu agenda a las 11 o llegarás tarde, pues hay un atasco en la avenida”.

Nuevos aparatos (gafas, relojes inteligentes...) hacen la información cada vez más accesible al usuario. Y, pronto, este casi no deberá intervenir, porque los dispositivos interaccionarán entre ellos, se enviarán información –lo que se llama el internet de las cosas–. Por ejemplo, un sensor de constantes vitales medirá la tensión arterial de un hombre de edad avanzada y enviará los valores al móvil del hijo o del médico, les alertará si se salen de lo establecido o avisará directamente a emergencias. Esta conec-

tividad total permanente hace que, en un estudio del Pew Research Center de Estados Unidos, un pionero de internet hable de “ubernet” en lugar de internet. La web debe buscar su lugar en este marco para subsistir.

EL FUTURO. Carlos Domingo cree que se seguirá valorando, por ejemplo, que la web permite que los datos relevantes “estén siempre ahí”, accesibles a quien desee, en los casos en que hay una exigencia social de transparencia (como para los datos de organismos públicos), frente a nuevas tendencias como la información efímera o etérea, que desaparece tras la consulta (una foto o un mensaje que se borran tras verlos, en principio, buscando una mayor privacidad y reducir la acumulación de datos).

El centro de análisis Pew Research ha preguntado a cientos de analistas y consultores qué pasará con internet en los próximos años. Algunos apuntan que se dividirá en canales (web, mensajería...) que podrían tener parámetros de acceso distintos por cuestiones de privacidad, seguridad o si son libres o de pago. Se repite en dicho estudio la necesidad de resolver los aspectos negativos: que no haya censura, que no se use como herramienta de control/espionaje, que no dé impunidad para ilegalidades... Domingo está convencido de que el sistema irá corrigiendo sus deficiencias; pero Alcober advierte que deberá haber un esfuerzo empresarial y social permanente de adaptación. Sobre todo, de la regulación.

Lo que es seguro es que será muy difícil que alguien vuelva a llamar a una redacción para resolver una apuesta o un juego de mesa. Probablemente los lectores llamen por otras razones, como han hecho siempre, pero eso ya daría para otro artículo. ○

L'última adaptació és una producció de Mercè Vilaret feta al circuit català de TVE el 1981

A la platja Castell de Palamós es va gravar l'escena del casament TV3

Clàssics a la televisió: patrimoni

TV3 i TVE coprodueixen 'El cafè de la Marina', telefilm sobre l'obra de teatre de Sagarra

GEMMA BUSQUETS

● La BBC ho fa periòdicament amb Shakespeare –fa dos anys va adaptar la trilogia *The Hollow Crown*, basada en Ricard II, Enric IV i Enric V, en un format de minisèrie de quatre capítols–, però també France 2 ho ha fet amb Molière i la RAI amb Goldoni. Perquè quan aquestes cadenes públiques europees actualitzen els seus clàssics teatrals, i els popularitzen a través de la televisió, al darrere del projecte hi ha la voluntat de fer patrimoni audiovisual dels refe-

rents propis, dels mites nacionals; de la mateixa manera que es fa amb la tradició literària quan s'adapten a guió, ja sigui per a cinema o per a televisió, novel·les de referència o els *best-sellers* més recents de la literatura catalana. Perquè amb les recreacions, sobretot les audiovisuals, es fa arribar els clàssics al gran públic.

I en aquesta línia, TV3 va començar fa dues setmanes el rodatge d'*El cafè de la Marina*, una de les obres de teatre de més èxit de Josep Maria de Sagarra, de l'any 1933. La cadena catalana ha apostat pel format de telefilm per a aquesta adaptació televisiva d'un clàssic, dels més representats, del repertori teatral català. Ens hauríem de remuntar al blanc i negre de les produccions que sota el títol *Gran teatre* es gravaven als estudis de Miramar per al circuit català de TVE. La realitzadora Mercè Vilaret, l'any 1981, va dirigir l'última adaptació televisiva d'*El cafè de la Marina* amb Maïfe Gil, Ovidi

El café de la Marina no és la primera adaptació teatral en format telefilm vista per TV3. *Terra baixa* d'Àngel Guimerà va ser el primer projecte en què es va adaptar un clàssic català a la tele, una idea de la productora Fausto Produccions, que tenia la intenció, a més, que aquests telefilms servissin com a material divulgatiu per a escoles i biblioteques. La posada al dia del teatre a la tele difereix molt dels enregistraments als platós dels històrics *Estudio 1* de TVE. Ara el teatre s'adapta, surt dels estudis televisius i sobre als exteriors, a buscar els espais oberts. I el telefilm, que no és més que una pel·lícula per a televisió, ha esdevingut el format idoni per a aquest tipus de propostes; fa anys era un format de ficció estigmatitzat com a subproducte menor. I ara és l'encaix en el qual encabir-hi el patrimoni teatral. Després de *Terra baixa* (2011), que es va estrenar la Diada de fa dos anys, va seguir *El retaule del flautista* (2013), un telefilm satíric i musical. Però abans dels clàssics, TV3 també ha apostat pel teatre contemporani i ho va fer amb l'adaptació de *Germanes* (2011), un èxit de la cartellera contemporània de Carol López.

TAMBÉ CONTEMPORÀNIES

El novembre de l'any passat, TV3 va emetre *Desclassificats*, un thriller polític amb Emma Vilarasau en el paper d'una periodista que ha d'escollir entre l'ètica professional i els seus interessos personals davant d'una classe política corrupta. El telefilm, dirigit per Abel Folk i Joan Riedweg, es basava en l'obra de teatre de Pere Riera. La dramaturgia contemporània s'ha revelat, doncs, com a corpus excel·lent, com a guió, per als telefilms. En aquesta línia ho explica la cap de coproduccions i ficció de Televisió de Catalunya (TVC), Susanna Jiménez, en relació amb les propostes que arriben a la cadena: "N'hi ha de tota mena, i a vegades són adaptacions teatrals, ja sigui de clàssics o no." Quant als clàssics: "Si la proposta és una adaptació cinematogràfica prou atractiva i actualitzada, sense perdre l'essència de l'obra original, ens hi afegim", especifica Jiménez. Amb tot, però, la responsable de TV3 aclareix que l'adaptació audiovisual de clàssics "no és que sigui una línia única, ni de bon tros". "Si es tracta d'un tipus de proposta que encaixi amb la línia editorial de la cadena", assenyalava. Sobre l'exemple de la BBC en el cas de Shakespeare de modernitzar els seus clàssics i de popularitzar-los entre l'audiència, Susanna Jiménez reconeix que la televisió és una de les millors eines per difondre'ls: "És una manera de recuperar els clàssics de forma més atractiva, de portar-los a un llenguatge més actual i fer una adaptació que sigui capaç

Projectar l'obra o adaptar-la?

La televisió aposta pel muntatge teatral íntegre, amb resultats irregulars en les audiències

● Fa una setmana, TV3 va estrenar, després del 30 minuts, el muntatge teatral *Barcelona*. La cadena catalana va retransmetre l'obra, un dels grans èxits teatrals de la temporada passada i amb tres premis Butaca, enregistrada al TNC. L'audiència de *Barcelona* va ser de 201.000 espectadors de mitjana i un 9,7% de quota de pantalla. Ben diferent, en canvi, i lògic tenint en compte el contingut, va ser l'audiència del musical

Els musicals funcionen; l'últim cas és el de 'La família irreal', amb un 30,3%

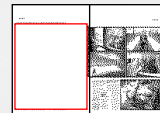

satíric *La família irreal*, amb 900.000 espectadors de mitjana (30,3% de quota). Els musicals funcionen: així, quan el 33 va emetre el març de l'any passat *Cop de rock*, va doblar la quota que té el canal. I quan s'ha apostat per adaptar el teatre al llenguatge de la tele, l'audiència ha respost. Ha estat el cas del telefilm sobre *Terra baixa* (2011) que es va estrenar per la Diada de fa tres anys i va reunir una audiència notable: 414.000 espectadors

'El retaule del flautista' (2013) i 'Terra baixa' (2011) són dos dels clàssics teatrals catalans que s'han adaptat en format de telefilm.TV3

audiovisual

Montllor i Pau Garsaball. Més de trenta anys després és Sílvia Munt qui dirigeix Marina Salas com a Caterina i Pablo Derqui en el paper de Claudi, en aquesta producció d'Oberon Cinematogràfica per a TV3 i en la qual també hi participa TVE amb la col·laboració de l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC). Fa dues setmanes, el rodatge es va realitzar a la platja de Castell de Palamós i després van anar a Vila-rodon. L'objectiu és el mateix: tenir patrimoni audiovisual i actualitzar-lo, posar-lo al dia, amb llenguatges audiovisuals

LA VIDA A TRAVÉS DELS ULLS DE LA FOTOPERIODISTA D'AP

Un venedor d'alfombres afganès sosté un marc amb la imatge del president del país, Hamid Karzai, en una botiga de Kabul, el març passat.

L'empremta d'Anja

La brillant fotoperiodista Anja Niedringhaus va morir divendres en un tiroteig a l'Afganistan. La primera fotògrafa alemanya a rebre el premi Pulitzer ha estat alabada pel seu coratge i polivalència a l'hora d'abordar els temes.

PER MÒNICA TUDELA FOTOS ANJA NIEDRINGHAUS

En el seu últim missatge a Twitter, el 2 d'abril, la fotoperiodista alemanya Anja Niedringhaus recomanava un article en què es reflexionava sobre la violència a l'Afganistan i sobre com els periodistes s'acomoden –si això és possible– a conviure amb la mort, fins i tot la dels seus propis companys, mentre treballen en zones de conflicte. La foto de l'article era del funeral de Sardar Ahmad, un famós periodista afganès que va ser assassinat a Kabul amb la seva dona i dos dels seus fills fa menys de 15 dies. Avui el món i la professió la ploren a ella. Niedringhaus, de 48 anys i membre de l'agència de notícies AP, va morir divendres a l'Afganistan al ser tirotejada, suposadament, per un membre de la policia afganesa, al districte de Tanai, a la província

de Khost, a la frontera amb el Pakistan. La reportera canadenca Kathy Gannon, amb qui solia treballar colze a colze, va resultar ferida de gravetat en el mateix atac. Totes dues eren al país cobrint les eleccions presidencials.

Valenta, intrèpida, culta, amb un gran cor, de sonora riallada i molt amiga dels seus amics. Així la van definir divendres col·legues de professió i amics. Niedringhaus va ser la primera fotògrafa alemanya a rebre un premi Pulitzer. El va guanyar l'any 2005 per la seva feina a la guerra de l'Iraq, juntament amb altres fotògrafs de la seva agència. Acostumada al perill, havia cobert diverses zones de conflicte com Palestina, l'Iraq, Líbia i Bòsnia. La fotògrafa va començar a treballar com a *freelance* en un diari local de la seva ciutat natal, Hoexter, amb tan sols 16 anys i va estudiar Literatura alemanya, Filosofia i Periodisme, mentre feia els seus primers passos amb la càmera. Va treballar a l'agència European Press Photo Agency (EPA) abans d'unir-se a Associated Press l'any 2002.

Goran Tomasevic, un altre gran

Un soldat afganès (esquerra) i un policia, en una escola de Kabul, l'1 d'abril.

La legisladora afganesa Hamida Ahmadzai, en una imatge del dia 26 de març.

Un afganès segueix un comboi de soldats. Kunduz, l'Afganistan. 2009.

Cua de dones afganeses per recollir el seu permís per votar, a Kabul, el dia 1 d'abril.

de la fotografia de conflicte, la va descriure com «una de les millors fotògrafes del món», a més d'«una gran amiga». Una altra de les virtuts de la fotoperiodista alemanya era la seva polivalència, que dividires van recordar molts dels que havien treballat amb ella.

En esdeveniments esportius

A més de guerres i conflictes, també va cobrir al llarg de la seva carrera esdeveniments esportius de primera categoria, com els tornejos de Wimbledon o diversos Jocs Olímpics. «Anja ha inspirat dues generacions de fotògrafs», va dir Chris Helgren, editor en cap de North America Pictures Desk. «Era de les millors. Podia fer una foto increïble en una pista de tennis o al camp de batalla. Aparentment no tenia por de res. Era

una amiga molt lleial amb moltíssim sentit comú. Amb la seva presència podia convertir en brillant l'encàrrec més gris», va afegir Helgren.

A més del seu treball en premsa, les seves fotos s'han penjat en sales d'exposicions a diversos museus d'Alemanya, Anglaterra, Àustria, el Canadà i els EUA, i ha publicat dos llibres, un d'ells titulat *En la guerra*.

En l'últim mes, tres periodistes han mort a l'Afganistan. A les morts de la fotògrafa alemanya i el periodista afganès Sardar Ahmad s'hi ha d'afegir la del suec Nils Horner, l'11 de març.

Niedringhaus ja havia passat abans per altres situacions perilloses, de les quals havia sortit il·lesa. A Sarajevo, per exemple, un franc-tirador li va disparar, però la va salvar l'armilla antibales. En aquesta ocasió la sort no va estar del seu costat. ■

Valenta, culta, de gran cor i sonora riallada. Així defineixen els seus col·legues la fotògrafa alemanya

Un 'marine' nord-americà ferit, en una imatge del juny del 2011.

TORMENTAS PERFECTAS

Proliferación de armas digitales

Lluís Bassets

SIN DARNOS CUENTA estamos presenciando una nueva proliferación armamentística. A las armas químicas que empezaron a utilizarse en la Primera Guerra Mundial, las nucleares que clausuraron la Segunda y crearon el equilibrio del terror durante la guerra fría o las biológicas usadas en Vietnam se les solapan ahora unas nuevas armas que proliferan y penetran en nuestras propias vidas y hogares porque se confunden con multitud de aparatos, mecanismos y sistemas que sirven para que nuestras sociedades funcionen.

No se trata solo de los ejércitos de gusanos y virus informáticos que penetran los sistemas de comunicaciones y transportes del enemigo en las ciberguerras. La idea de unas armas que pertenecen al mundo digital en el mismo sentido que había otros que pertenecían al mundo de las bacterias, la fisión nuclear o las reacciones químicas se queda corta. Gracias a las revelaciones del exespía Edward Snowden acerca de la vigilancia masiva sabemos que todo tiene potencialmente un doble uso en nuestras vidas digitalizadas. El móvil es un mecanismo de identificación y localización geoestacionaria. Los mensajes digitales y la actividad en Internet y en las redes sociales son protocolos que registran comportamientos públicos e incluso privados.

Una cierta ingenuidad digital está tocando a su fin. Gracias a la revolución digital

Espías electrónicos.

habían florecido de nuevo las utopías de una sociedad transparente y de sistemas políticos que superarían la representación por la participación directa. Pero junto a ellas han asomado las negras orejas del Gran Hermano que ejerce un control total sobre la sociedad. También ha surgido, naturalmente, una reacción democrática, todavía débil, que convierte en imprescindibles las intervenciones y supervisiones parlamentarias y judiciales para cerrar el paso a la pulsión totalitaria que facilita la tecnología digital. En caso contrario, nada nos va a diferenciar de regímenes como el de China o el de Rusia, donde se combina el desarrollo capitalista con la ausencia de Estado de derecho y de libertades individuales.

A falta de iniciativas de los Gobiernos,

están surgiendo iniciativas de la sociedad civil, como la que ahora protagonizan un grupo de organizaciones no gubernamentales, centradas en la proliferación en concreto de los instrumentos de control y de vigilancia digital. Su preocupación es la transferencia de esas tecnologías a regímenes dictatoriales, que las usan para reprimir a la oposición, coartar la libertad de expresión y atentar contra los derechos individuales. Amnistía Internacional, Human Rights Watch, Reporteros sin Fronteras, entre otras, han formado una Coalición Contra las Exportaciones Ilegales de Vigilancia (CAUSE), que es la que va a lanzar una campaña para que Gobiernos y empresas terminen con el comercio que pone estas armas digitales en manos indeseables. •

Només te n'adones quan et trobes en les mateixes circumstàncies, però cada vegada hi

ha més dones que o soles o acompanyades d'una altra viatgen pel món. Quan amb una mirada directa es reconeixen pot ser que en aquests segons també comparteixin totes les experiències del viatge que s'han desenvolupat de manera diferent pel fet de ser dones.

«No és l'objectiu el que compta, sinó el camí que t'hi condueix». Una veritat com un temple escrita, en una carta al seu marit, per **Alexandra David-Néel**, la primera dona a tocar el sostre del món, amb 55 anys, després de recórrer més de 7.000 quilòmetres, durant una dècada llarga. La seva odissea no és res més que la de l'obstinació de ser lliure, en el seu cas en un camí d'espiritualitat. Una filosofia que, segons la literatura de viatges, encara acompanya les dones per a les quals, en la seva majoria, el desplaçament ha d'estar vinculat a algun tipus de contingut.

Per cenyir-se el màxim al que passa al carrer, les dones poden acceptar que la condició sexual, la religió, el color de la pell o la condició econòmica són també factors

DEFENSORA DE LA IGUALTAT

EVA
Peruga

Bon viatge

determinants i excloents en el moment en què s'agafa la bossa de viatge.

Però quan una dona planeja l'exploració d'un territori estrany irromp amb més claredat la divisió dels espais, la llista de coses que es poden o no es poden fer i, per suposat, la manera de vestir. Vagin on vagin les teles que cobreixin molt o poc el cos femení seran jutjades de forma prioritària. Aquestes normes regeixen, per descomptat, només per a la població femenina. Amb elles es marca el viatge que, en molts països, obliga a carregar la maleta amb roba que mai es posarien i que ve determinada precisament pel rigorós i mundial control sobre el cos de les dones. Després resulta que, malgrat complir aquests preceptes decidits per l'elit política o religiosa del país, curio-

sament sempre masculina, les dones no aconsegueixen deslliurar-se de les mirades assetjants, xiulets, insinuacions i agressions verbals o tocaments. I la por omnipresent és la de la violació. Compartir l'espai hegemònic masculí, el que socialment importa perquè és el que mesura el poder, no resulta senzill. Encara que en una gran paradoxa, moltes dones afronten riscos més grans com més pròxim és aquest espai en què es mouen.

¿Per què les dones despleguen, físicament o virtualment, els mapes de les ciutats o les zones a les quals es disposen a viatjar per confirmar tota una sèrie de dades que passen precisament per la garantia de la seva seguretat i de la seva mobilitat? ¿Quantes d'elles, incloses moltes executives, sopen a l'hotel de la localitat on treballaran l'en-

demà perquè aventurar-se més enllà pot consumir-los una energia innecessària? ¿Quantes dones restringeixen la seva àrea d'acció per a qualsevol activitat a la ciutat, al camp, al bosc, a les platges, als camins, per horari i per lloc, davant els seus temors? I no només es tracta de ser víctimes d'alguna persona «amb problemes» sinó de la interpretació que la majoria de les societats fan d'una dona sola o, com a màxim, acompanyada d'una altra.

La desigualtat de gènere és la que porta una parella (home i dona) o un home sol a trobar un camí més fàcil en els viatges. I, en una economia de lliure mercat, la restricció de les ofertes per a les dones es converteix en un encariment dels seus desplaçaments pel món. Al final les dones viatgeres, a les quals s'adhereix amb facilitat el terme aventureres, acaben enviant a la carpeta de secundaris tots els riscos eventuais que no tenen per què fer-se realitat. No pretenen emular les gestes de l'aventurera francesa, però acaben fent el que es proposen. Bon viatge. ≡

 defensoraigualdad@elperiodico.com
 web: defensora.elperiodico.cat

REUTERS

“A la guerra, la història no acaba mai”

ANJA NIEDRINGHAUS (1965-2014)Fotoperiodista alemanya

El llegat de qualsevol fotògrafa és la seva habilitat de capturar el moment, de registrar la història. Per mi es tracta de mostrar la lluita i la supervivència de l'individu”. Així explicava la seva professió la fotoperiodista alemanya Anja Niedringhaus, que va morir abans-d'ahir víctima d'un atemptat en la vigília de les eleccions afganeses. Tenia 48 anys i feia més de tres dècades que capturava conflictes amb una càmera.

Nascuda a Hörter, al Rin del Nord-Westfàlia, amb 16 anys ja treballava com a fotògrafa independent per a un diari local. Quan va acabar els estudis d'alemany, filosofia i periodisme a Göttingen, no va trigar gaire a trobar feina a la European Press Photo Agency. Va ser el 1990 i gràcies a la seva cobertura de la caiguda del mur de Berlín.

De la capital alemanya va passar a la bosniana. Sarajevo va ser la seva primera destinació, on va cobrir les guerres iugoslaves. El 2002 va fitxar per Associated Press i va ser l'única dona de l'equip d'onze fotoperiodistes de l'agència que va guanyar el premi Pulitzer per la cobertura de la guerra de l'Iraq el 2005.

“Per mi, cobrir el conflicte i la guerra és l'essència del periodisme”, va escriure en un reportatge de la Fundació Nieman. En els seus viatges va topar amb moltes pedres però, com relatava, “a la guerra, la història no acaba mai.

Em continua convidant a tornar”.

En el seu primer dia a Sarajevo una bala de franc tirador la va colpir. El 1997, a Belgrad, un cotxe de policia la va atropellar i li va trencar el peu. Un any més tard, a Kosovo, una granada va explotar al seu vehicle. També va ser bombardejada per error per les forces de l'OTAN a Albània, el 1999. En

Guardonada amb un Pulitzer col·lectiu per la seva feina a l'Iraq, es va acostumar als perills de l'ofici

els últims anys va cobrir esdeveniments a Israel, Palestina i el Pakistan, entre altres països. Lluny dels combats, va fer Jocs Olímpics i Mundials de futbol.

“No crec que els conflictes hagin canviat des de l'11-S més enllà de convertir-se en més habituals i estesos”, va comentar a *The New York Times* el 2011. “Però l'essència del conflicte és la mateixa –dos bàndols lluitant per territori, poder i ideologia-. I, enmig, la població que pateix”.

Anja Niedringhaus va deixar reflexions i, sobretot, fotografies que descobreixen l'essència de la guerra, la naturalesa d'allò que les paraules de vegades no aconsegueixen captar.

GUILLE ÁLVAREZ

LA PLUMILLA

ANTONI COLL I GILABERT

@Collgilabert

Corresponsal en París

José Antich, después de muchos años de dirigir *La Vanguardia*, se ha dejado subyugar por la capital francesa y promete seguir los pasos de ilustres antecesores corresponsales en París.

Allí se hizo gran escritor Gaziél, escribiendo su *Diario de un estudiante*, en los albores de la Primera Guerra Mundial. Y allí fue a parar Josep Pla cuando tenía 23 años.

También París cautivó a Carles Sentís, sobre todo sus barrios de Saint-Germain-des-Prés y Montmartre, donde se codeó con Joan Miró, Jean Cau, Georges Brassens, Charles Aznavour y Françoise Sagan, triunfadora a los 18 años con *Bonjour tristesse*, con el tiempo, persona rodeada de lujo... y de tristeza. Aunque el gran personaje que siguió el Sentís corresponsal fue De Gaulle.

José Antich encontrará a Francia con un jefe de gobierno nacido en Barcelona y una alcaldesa de París que es malagueña. Esto sí que es toda una novedad.

Propostes

Dilluns 7.4. 2014

GASTRONOMIA ► DELÍCIES PERUANES AMB FINALITATS SOLIDÀRIES

Un menú de plats peruans a l'Escola d'Hostaleria. Una tapa en 10 restaurants de Barcelona. Són dues iniciatives que uneixen la cuina del Perú amb una causa solidària.

Sabor del Perú a BCN

EL PERIÒDICO
BARCELONA

Ceviche de peix marinat amant amb cítrics i guarnició de grans de blat de moro torrat. Anticucho de cor de bestiar assaonat amb pasta de pebrot vermell. Arròs cremós amb farinetes de blat de moro morat i espècies. Són alguns dels plats del menú que es pot degustar en unes Jornades Gastronòmiques Peruanes que se celebren aquesta setmana a Barcelona. La iniciativa busca fons per a projectes que porta a terme la Fundació Codespa amb dones indígenes de Cuzco.

El menú ha estat creat pels cuiners peruans Nicky Ramos, Roger Santamaria i David Villanueva. Es pot degustar des d'avui fins divendres que ve, dia 11, al restaurant de l'Escola Superior d'Hostaleria de Barcelona. Consta d'un aperitiu del dia, un primer a triar entre *ceviche* o *causa limeña*; un segon d'*anticuchos* o peix amb arròs, i unes postres d'ametllats o arròs amb farinetes. Tot per 18,50 euros (begudes no incloses), dels quals cinc aniran al projecte de Codespa.

TAPA SOLIDÀRIA // A aquesta iniciativa se n'hi suma una altra, també a benefici de les dones de Cuzco, a la qual s'han adherit vuit restaurants peruans de Barcelona, que ofereixen, fins

► A dalt, 'ceviche' (esquerra) i 'causa limeña'; a sota, 'anticuchos' i arròs.

al 24 de juny, la *Tapa solidària amb el Perú*. Entre els vuit locals hi destaquen The Market, amb la cuina regentada pel xef Nicky Ramos, i el Lúcumá, de David Villanueva. També Tradición Moderna, Rosa de Alejandria, Polleria Rikos, Mochica, El Señorío i Ceviche 103. Tots recaptaran 50 cèntims per cada venda de la tapa solidària de la seva carta.

Els dos projectes sorgeixen gràcies a la col·laboració de Codespa amb l'Escola Superior d'Hostaleria, la Cambra de Comerç del Perú i la Confederació de Cambres de Comerç de Catalunya. ≡

► **Escola d'Hostaleria. Passeig del Taulat, 243. De 13.30 a 15.30 i de 20.45 a 22.30 hores.**

JORNADES

Homenatge de la UAB a Paco Elvira

Paco Elvira va ser fotògraf, però també professor a la Universitat Pompeu Fabra i a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), que avui li ret un homenatge en el primer aniversari de la seva mort. Família, alumnes, col·legues i amics es reuniran a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB (15.00 h) per recordar-lo. En l'acte s'hi projectaran algunes de les seves imatges; Xavier Vinader recordarà el seu viatge conjunt a la Xina el 1979; Pepe Baeza comentarà el seu treball en els anys de la transició, i Pepe Encinas centrarà en la seva dimensió com a bloguer i en la seva sorprenent sec-

► Paco Elvira va ser fotoperiodista i professor a la UAB i la UPF.

ció *Fotos des de la meua finestra*.

Després hi haurà un cohoqui sobre fotoperiodisme amb Sandra Bellsells, Laura Terré, David Airob, Tino Soriano i Kim Manresa (16.00 hores).

L'acte es clausurarà amb unes paraules de la seva filla, Andrea Elvira, i la inauguració d'una placa d'homenatge a la seva figura al plató de fotografia de la facultat. ≡

Barcelona

CINE

Femení Continua el cicle *La història que el cinema destapa* amb la sessió dedicada a **Rosa Vergés** i la projecció de la seva pel·lícula *Boom boom*. SGAE. Passeig de Colom, 6. A les 19.00 hores. Entrada lliure.

Filmoteca Fnac Projecció de la cinta *Viva la muerte*, de **Fernando Arrabal**. Fnac Triangle. Plaça de Catalunya, 4. 18.00 hores. Gratuït.

Francès Homenatge a **Alain Resnais** a l'Institut Francès amb la pel·lícula *Stavisky*. Molà, 8. A les 20.30 hores. Entrada: 2 euros.

CONFERÈNCIES

Història **Agustí Alcoberro** impartirà la conferència *Els exiliats de la guerra de Successió als dominis de l'emperador Carles VI*. Reial Acadèmia de Bones Lletres. Bisbe Caçador, 3. 19.00 h. Gratuït.

'L'Eixample negre' En aquest cicle de xerrades al voltant del gènere negre, la biblioteca Sant Antoni rep la visita de l'escriptor **Jordi Sierra i Fabra**. Borrell, 44. 19.00 h. Gratuït.

Moda **Analia Vega** parlarà de *Revolucions estètiques. Moda i transformació social*. Centre cívic Sagrada Família. Provença, 480. A les 20.00 hores. Entrada lliure.

Franquisme *75 anys del final de la guerra civil: de l'exili al franquisme*, a càrrec de **Marc Medir**. Espai Antoni Miró Peris. Plaça de Carne Monturiol. A les 19.00 hores.

Ateneu Barcelonès Aquest centre organitza la xerrada *Ens convé la independència a la gent gran?*, amb el diputat del PP **Fernando Sánchez Costa**. Canuda, 6. A les 19.00 hores. Entrada lliure.

Catalunya L'expresident **Jordi Pujol** i **Joan Costa** parlaran de *Cohesió social i sentit de pertinença al país. Condicions necessàries per construir una societat de qualitat*. Palau Macaya. Passeig de Sant Joan, 108. A les 19.00 hores.

Arquitectura Conferència sobre arquitectura social a càrrec de l'arquitecte paraguaià **Solano Benítez**. Escola Tècnica d'Arquitectura de la UIC. Immaculada, 22. 19.00 h.

Cine El centre cívic Matas i Ramis acull una tertúlia sobre la premiada pel·lícula de **David Trueba** *Vivir es fácil con los ojos cerrados*. Fel·li i Codina, 20. A les 20.00 hores.

DEBATS

Ecologia *Les causes de la devastació de la naturalesa. Com aturar aquest procés?*, amb **Joan García del Muro**, **Jaume Grau** i **Llorenç Puig**. Cristianisme i Justícia. Roger de Llúria, 13. 19.00 h. Gratuït.

L'Hospitalet Segueix el cicle *Quina Europa volem? La de les finances... o la de les persones?*, amb els periodistes **Xavier Vidal-Folch** i **Joan Tapia**. L'Harmonia. Xipreret. 19.30 h.

LECTURES

Poesia La Casa de Menorca acull el recital *Pluja de poemes*, amb **Fina R. Palau**, **Assumpció Forcada**, **Eduard Sanahuja** i **Carles Turner**, entre altres. Diputació, 215. 19.00 h.

LLIBRES

Franquisme Presentació de *Les cartes de La Pirinenca. Memòria de l'antifranquisme*, d'**Armand Balsebre** i **Rosario Fontova**. Amb lectura dramatitzada dels actors **Maria Luisa Solà** i **Sergi Zamora**. CCCB. Montalegre, 5. 19.30 hores.

MÚSICA

Vocal El grup **Singer Pur** oferirà el concert *Música litúrgica a cappella: Tenebrae*. Basílica de Santa Maria del Mar. A les 21.00 hores. 10 euros.

Esmuc Concert dels alumnes de piano. Conservatori Municipal. Bruc, 112. A les 20.15 hores. Gratuït.

Tarragona

CONFERÈNCIES

Amposta *Nutrició vital, responsable i conscient per a viure en salut*, per la doctora **Ferranda Travieso**. Biblioteca. Plaça del Castell, 13. 18.30 hores.

Girona

LLIBRES

Faula Josep Vicens, Carme Vinyoles i **Lluís Pagès** presentaran *Com el salmó dins l'aigua*, de **Jordi Palou-Loverdos**. Llibreria 22. Hortes, 22. A les 19.00 hores.

Lleida

CINE

Llatinoamèrica En la *Mostra de Cinema Llatinoamèrica*, projeccions al CaixaForum (Blondel, 3. De 10.00 a 22.00 h. 4 euros) i el Centre de Cultures i Cooperació Transfronter del campus de Capponet de la UdL (avui, 17.00 i 19.00 h. Gratuït).

Erdogan aleja a Turquía de Europa con su fuerte censura de medios de comunicación

El primer ministro ve sus buenos resultados en las urnas como un respaldo a sus drásticas medidas

Marcos Suárez Sipmann MADRID.

Recep Tayyip Erdogan, primer ministro turco desde 2003, ha sido el claro vencedor de las elecciones locales. Su partido, el islamista Justicia y Desarrollo (AKP), obtuvo casi el 45 por cien del voto revalidando las alcaldías de Estambul y Ankara. Sin embargo, la victoria de Erdogan no representa a la mayoría de Turquía. Entre el 54 por ciento del electorado –que no apoya al Gobierno– hay un enorme descontento. El problema es que los tres grandes bloques de oposición en el Parlamento no lograron formar un movimiento antigubernamental creíble.

Se intentó plantear los comicios como un plebiscito sobre Erdogan, envuelto, junto a su Gobierno, en un gran escándalo de corrupción. El líder turco ha recurrido a la purga de policías y fiscales. Ha subordinado el aparato judicial al Gobierno y presionado a periódicos y encarcelado a periodistas. Ha censurado Internet, llegando a prohibir Twitter y YouTube. Todo para intentar frenar la investigación y proteger su carrera política.

Todos ellos, hechos que alejan cada vez más a Turquía de Europa. La UE representa el principal mercado de exportaciones e importaciones turcas. Turquía es el séptimo importador de productos europeos. A ello se une una década de crecimiento que ha convertido a Turquía, hasta ahora referente de islamismo moderado, en una economía dinámica y pujante.

Ahora bien, junto a problemas tradicionales –enemistad con Grecia, negativa a reconocer el genocidio armenio, tensiones con la minoría kurda–, preocupa el estado de la democracia turca con la recurrente censura de los medios de comunicación. Y el mayor obstáculo a un eventual ingreso de Turquía –74 millones de habitantes y un PIB per cápita de 10.600 dólares, la mitad de la media europea– sigue siendo el temor a una oleada de inmigración.

No obstante, para la mayoría conservadora y religiosa que compone Turquía cuenta más la década de bonanza económica bajo el AKP. Además, quienes votan normalmente por Erdogan no tienen ningún interés en Twitter o en YouTube.

¿Cuál es exactamente la base de apoyo del AKP? No es fácil determinarlo, ya que en Turquía los partidos políticos no están definidos por clases sociales, como ocurre en otros países. Es una agrupación de

El primer ministro turco, Tayyip Erdogan, y su mujer, en la sede de su partido tras conocer su victoria electoral en los comicios locales el 30 de marzo. REUTERS

centro-derecha cuya base la componen todos aquellos que han logrado obtener algo gracias al partido: círculos empresariales, conservadores, algunos intelectuales. Todos los sectores se hallan divididos entre quienes apoyan y los que se oponen al AKP y a Erdogan. Tampoco puede afirmarse que la élite liberal y secular esté en su contra, porque cuenta asimismo con apoyo en este grupo.

Desde que el AKP llegó al poder, Erdogan ha logrado mantener un extraordinario éxito en las urnas. El partido ha ganado seis elecciones nacionales consecutivas. Excepto en las locales de 2009, siempre ha logrado el 50 por ciento.

Erdogan considera los buenos resultados como una reivindicación de sus drásticas políticas. Unos métodos que incluyen la reasignación o despido de cientos de policías,

jueces y fiscales vinculados a una investigación de posible corrupción del Gobierno, tras un escándalo que estalló en diciembre, cuando se filtró en Twitter una llamada que supuestamente mostraba esa corrupción. Erdogan ha aprobado leyes para que el Gobierno tenga más control sobre el poder judicial y los servicios de seguridad, ha restringido a los medios de comunicación y reforzado las regulaciones sobre In-

ternet. Su respuesta a la oposición ha sido contundente. En junio pasado, una marcha que comenzó para protestar por la construcción de una mezquita y centro comercial en el Parque Gezi (Estambul) se convirtió en manifestaciones nacionales contra el creciente autoritarismo de Erdogan. Su respuesta: violenta represión policial.

Twitter vuelve a estar disponible. La Autoridad de Telecomunicaciones ha levantado la prohibición tras el fallo del Constitucional turco, que dictaminó que violaba la libertad de expresión.

Pero las formas y modos abusivos de Erdogan le han costado una pérdida de aliados. Fethullah Gülen, el reconocido intelectual y antiguo apoyo del primer ministro, es ahora su mayor crítico. Vive en Pensilvania, acusado por Erdogan de urdir las acusaciones de corrupción para debilitarle. Abdullah Gul, presidente de Turquía y compañero de partido de Erdogan, también se ha convertido en rival de peso.

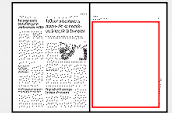
Una figura carismática y controvertida que genera división en el electorado turco

La agresividad de Tayyip Erdogan le ha llevado a amenazar a sus adversarios políticos con un lenguaje poco democrático. No hubo mensaje de paz y continúa la confrontación. En su discurso postelectoral advierte de que ahora "entrará en la guarida de los enemigos" que, "filtrando secretos de Estado, lo acusaron de corrupción" y que "tendrían que pagar por ello", afirmó.

¿Presentará Erdogan su candidatura a las elecciones presidenciales de agosto? Aunque se trata de un cargo representativo, sin poder directo, Erdogan bien podría seguir manejando los destinos del país a través de su partido. Es la primera vez en la historia de Turquía que los votantes elegirán directamente al jefe de Estado. Su carismática y controvertida figura genera división –hasta odio

y violencia– entre el electorado. La otra opción: seguir con su carrera de primer ministro en las legislativas del 2015, modificando los estatutos de su partido que prevén un máximo de tres legislaturas consecutivas para cualquier cargo. Sea cual sea su decisión, Erdogan ha dañado de manera irreversible su reputación, con lo que ha debilitado las precarias instituciones del Estado.

© Analista de relaciones internacionales @mssipmann

REPORTAJE

El periodismo estadounidense recupera el optimismo

- ▶ Auge en el área digital gracias a la unión entre expertos en tecnología y periodistas
- ▶ El sector tuvo problemas para entender los intereses de la audiencia en esta nueva era
- ▶ Tiende a mezclar información financiada con textos estrictamente periodísticos

WASHINGTON TERESA BOUZA/EFE
El periodismo estadounidense ha recuperado el optimismo gracias a la consolidación de actores digitales como BuzzFeed y Mashable y a la apuesta por el sector de acaudalados empresarios como Pierre Omidyar y Jeff Bezos. "Hay ciertamente un empuje y una energía nuevos", dijo Amy Mitchell, directora de investigación periodística del Centro Pew.

Para Mitchell, una de las tendencias más significativas del último año es "el crecimiento en el área digital", gracias al "matrimonio" entre expertos en tecnología y prestigiosos periodistas. Ese es el caso de BuzzFeed, una plataforma digital denostada en un primer momento por no ofrecer, según los críticos, más que titulares atractivos financiados por publicidad, que cuenta ya con 170 empleados, entre ellos premios Pulitzer como Mark Schoofs.

Mashable es otra de esas plataformas digitales que ha logrado fusionar con éxito la tecnología con el periodismo tradicional.

La directora del Centro Pew, que supervisó el último informe anual sobre el estado de los medios publicado hace unos días, destacó que el sector ha tenido "serios problemas" para mantenerse al día con la tecnología y entender cómo fluye el contenido y los intereses de la audiencia en la nueva era digital.

Triunfa el fenómeno viral

Emprendedores como Jonah Peretti, el fundador de BuzzFeed, quien experimentó con proyectos "virales" y estudió cómo se expanden las ideas y la información en la web, triunfan al entender ese nuevo mundo digital.

BuzzFeed ha recaudado 46 millones de dólares entre firmas de capital riesgo y planea abrir oficinas en ciudades como Mumbai, Ciudad de México, Berlín y Tokio.

Entre las tendencias destacadas del último año figura, también, la aparición de empresarios como Jeff Bezos, fundador de Amazon y Pierre Omidyar, fundador de Ebay, dispuestos a invertir su dinero en medios de comunicación. Bezos compró el año pasado el Washington Post por 250 millones de dólares y

Omidyar invertirá ese mismo monto en First Look Media, una plataforma de "periodismo independiente", que cuenta con profesionales como Glenn Greenwald. Greenwald, que vive en la actualidad en Brasil, alcanzó notoriedad después de que el exanalista de la CIA Edward Snowden le entregase miles de documentos confidenciales sobre el espionaje de la Agencia de Seguridad Nacional de Estados Unidos.

La ironía, explica Mitchell, es que pese al optimismo y la energía que ha inyectado el desembarco de capital fresco en los medios, la apuesta "no representa el nacimiento de un nuevo modelo sostenible a largo plazo". "Esto no es necesariamente

un modelo. Es riqueza individual destinada a lanzar y respaldar proyectos periodísticos pero no lo vemos necesariamente como un modelo que garantice ingresos a largo plazo", explicó la ejecutiva del Centro Pew.

Cabe destacar que el estudio de medios demuestra que la crisis del modelo de negocio periodístico ha llevado al sector a apostar por áreas nuevas como la organización de eventos y conferencias, que representan ya, de media, un 7 por ciento de los ingresos de la industria. Además se observa una creciente tendencia a introducir información financiada por publicidad junto a información estrictamente

periodística. "Una de las mayores áreas de experimentación en el área de los ingresos es el contenido digital pagado por firmas publicitarias pero a menudo escrito por periodistas de plantilla", dice el informe del Centro Pew. Ese contenido, señala el estudio, "se presenta a veces en formas imposibles de distinguir de una historia periodística".

La fórmula, que introdujeron inicialmente organizaciones como The Atlantic y Mashable, ganó fuerza en el 2013. Los periódicos *The New York Times*, *The Washington*

Post y más recientemente *The Wall Street Journal* han anunciado que destinan ya o destinarán en breve parte de su personal a ese tipo de contenido pagado, a menudo como parte de una nueva división de "contenido personalizado".

El Rey y Suárez, atacados por un periódico que un domingo dice lo contrario que al siguiente

ADOLFO SUÁREZ ILLANA

Confirmado: el «urbanismo» es un problema en España

La última patraña en nombre del periodismo y a cuenta del Rey deja descalabrado al oficio, con «estrellas emergentes» que no han dado una noticia y un diario que cada domingo dice una cosa

En la primera década del presente siglo tuvo cierto éxito una broma que venía a señalar que algo estaba cambiando en el planeta cuando «el mejor golfista es negro (Tiger Woods), el mejor rapero es blanco (Eminem) y Francia no se quiere meter en una guerra (Irak)». Se alistaron entonces muchos reclutas a esta infantería perpleja que, desde entonces, no ha dejado de crecer. La crisis (la económica y la moral) terminó de darle al comportamiento humano las vueltas suficientes para que se pasase de rosca. Y el periodismo no ha sido ajeno a este cataclismo... Y en fondo y forma. Veamos los números: desde 2008 han desaparecido 284 medios y el sector ha alistado en el paro a 11.151 trabajadores en prensa, radio, televisión o formatos digitales. Solo el año pasado 4.434 periodistas se han quedado sin trabajo, según datos de la Federación de Asociaciones de Prensa de España.

En lo que es el fondo tenemos más suerte, porque contamos con la fortuna de que un par o tres de «comunicadores» (porque noticias, lo que se dice noticias, no han dado ni una) parecen llegados para redimir a este oficio desde la televisión. Así, se ha ido proyectando sobre la sociedad la impresión de que con estos «profesionales comprometidos», normalmente progresistas, que tiran de la misma manta «ahora sí, sin tapujos, se puede uno enterar de lo que de verdad ocurre». Un bálsamo este

periodismo verité, que en realidad suele confundir la sagacidad y la audacia con la insolencia a la hora de entrevistar a tal o cual persona, en una entrevista cuyo principal objetivo ya no es conocer cosas u opiniones sino sacar de sus casillas al entrevistado y parecer más listo que él. Le lueven premios al periodismo verité, el del velo caído y los reportajes sin afeitar, al tiempo que ese aura de supuesto magisterio periodístico crece y crece (insistimos) sin haber dado una sola noticia.

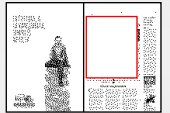
Supuestamente tenía una Pilar Urbano. Hace nada menos que 33 años que guardaba, calentito en un cajón, un notición -desde aquel peligroso 1981- que si fuera cierto se trataría del hallazgo periodístico más importante ocurrido en España del último medio siglo. Pero es tal el chaparrón de desmentidos y tan bochornosa la ausencia de pruebas de la fábula «urbanística», que al final el que vuelve a salir descalabrado es el periodismo, que no gana para presuntas conspiraciones o formatos-trampa que van a hacer imposible que la audiencia distinga entre verdad y mentira o realidad y ficción. Mención también para el diario que un domingo se dedica a difamar al Rey y al siguiente, lo defiende del bulo que él mismo montó. El periódico que ahora se apea de su teoría de la conspiración en el 11-M y llama a El Chino en portada uno de los «responsables» del atentado.

Ayer cerró los ojos en Madrid Ángel Antonio González, uno de los albaceas del periodismo fresco e inmaculado de toda la vida, antítesis de los ejemplos (veteranos y noveles) que hoy destellean en el oficio. De él se aprendía hasta viéndole pasar las páginas del ABC, con la calma, la elegancia y el olfato de un patricio de la información al que le corrían las noticias por las venas todo el día... hasta que, vencida la tarde, se escuchaba aquella bendita voz que clamaba desde la Mesa en ese manicomio del cierre: «¡Hay que cerrar. Puer-ta!». Porque - como él bromeaba- Dios existe porque sale el ABC.

Jordi Évole

Pilar Urbano

Les xarxes socials com Facebook o Twitter ajuden cada vegada més a acostar nous lectors als diaris digitals de tot el món

Noves aliades de la premsa

SALVADOR ENGUIX

Les xarxes socials com Facebook, Twitter o Instagram s'han convertit en un potent dinamitzador de la comunicació personal i multidireccional. Però, a més, recents dades confirmen que estan jugant un paper molt destacat en la incorporació de nous lectors als diaris digitals (o versions digitals de diaris de paper) de tot el món. Es tracta, com assenyala Patricia Ventura, Social Media Màanager de La Vanguardia Digital, "d'una tendència significativa i creixent, que s'ha duplicat l'últim any". Una valoració en què també coincideix David Varona, investigador de xarxes socials de la Universitat Francisco de Vitoria. "Estem detectant que tal com augmenta el trànsit de lectors en xarxes socials cap als mitjans, disminueix l'ús de cercadors com Google", afegeix Varona.

En el cas de La Vanguardia Digital, les dades descobreixen que en només un any el nombre de lectors que hi han arribat per xarxes ha augmentat del 8,62% a l'11,62%. Un percentatge similar al d'altres diaris digitals espanyols, però encara molt inferior al que està passant als EUA. Diversos estudis en aquest país apunten que entre el 25% i el 40% dels nous lectors dels grans diaris digitals de referència arriben per les xarxes socials. La resta de nous lectors solen arribar pels cercadors, per trànsit directe o per trànsit de referència (en aquest cas per enllaços que fan referència al contingut d'un determinat diari).

La xarxa social que més lectors atreu és Facebook i, en se-

ALBA ROVIRA

Més del 50% d'usuaris de xarxes socials busquen notícies d'actualitat

gon lloc, Twitter. Patricia Ventura explica que "Facebook és una xarxa molt oberta en la qual, a més, algú posa una cosa que li agrada i amb això provo-

Les xarxes desperten complicitat i confiança en els usuaris que busquen notícies de mitjans

ca que d'altres vulguin llegir aquest contingut". "Twitter, afegeix, és molt important per als professionals de la comunicació". Però adverteix que també via e-mail i per WhatsApp

s'està generant trànsit cap als diaris digitals.

David Varona coincideix que les xarxes socials tenen una gran capacitat per despertar complicitats i atorgar "veracitat". "Si seguim algú i veiem que aquesta persona ens ofereix un contingut i creiem en aquesta persona, és obvi que això ens aporta més confiança sobre aquest contingut". I afegeix que "s'està produint un tràfic de consum d'informació d'actualitat a través de les xarxes molt important".

Diversos informes internacionals assenyalen que més del 50% dels usuaris de xarxes socials busquen notícies d'actualitat, posar-se al dia infor-

mativament. A tot això s'hi suma que, com assenyala Varona, el mercat de xarxes està madurant cap a la "segmentació". "Això significa que la gent s'està movent cap a allò que més li agrada, la qual cosa suposa tot un repte per als mitjans de comunicació, ja que hem d'anar a buscar els nostres nous lectors a través d'aquestes mateixes xarxes".

Ventura destaca que els nous lectors que arriben per xarxes "són persones molt participatives, que busquen coses concretes i que volen conversar amb nosaltres". I assenyala que a La Vanguardia Digital "estem potenciant les vies de participació per a tots els nous lectors que ens arriben". ●

La nova graella de cadenes d'Atresmedia segons el seu vicepresident, Maurizio Carlotti ■ ¡Vaya Tele!

El grup Atresmedia tancarà Nitro, Xplora i LaSexta3

El vicepresident de les cadenes, Maurizio Carlotti, anuncia el seu tancament imminent "si no passa alguna cosa"

Madrid . Fa uns dies que el Ministeri d'Indústria donava un ultimàtum a les cadenes i fixava el 6 de maig com a data límit per al tancament de les cadenes ordenat pel Suprem. Això implica que Atresmedia haurà de penjar el cartell de tancat a tres cadenes, mentre que la resta de grups, Mediaset inclòs, a dues.

Maurizio Carlotti, vicepresident d'Atresmedia, ha donat més detalls al seu compte de Twitter (@maucarlo1) sobre quins són els plans del seu grup si al final és necessari arribar al tancament d'algunes cadenes, i no se n'ha anat pas per la tangent: "Si no passa alguna cosa, el més probable és que Atresmedia tanqui Nitro, Xplora i laSexta3".

A què es refereix Carlotti amb "si no passa alguna cosa"? És el

Maurizio Carlotti, vicepresident d'Atresmedia ■ **Atresmedia**

seu tancament encara evitable? No exactament, però després de produir-se l'anunci per part d'Indústria, els operadors van anunciar a través d'UTECA que recorrerien aquesta decisió davant del Tribunal Constitucional

i que "utilitzarien tots els mitjans al seu abast" per evitar haver de tancar aquestes cadenes. Sembla que l'abril serà el mes decisiu.

Caldrà està atents als nostres televisors.

MÓNICA CARRILLO / ENTREVISTA

“Las presiones se sorteán con periodismo preciso y veraz”

MADRID • La periodista de Antena 3 Mónica Carrillo, presentadora cada día del informativo nocturno de la cadena, junto a Matías Prats, durante una entrevista, defiende que para sortear las presiones que puedan recibir los medios es preciso una información “precisa, veraz y rigurosa” y dejar a los espectadores que juzguen.

Acaba de publicar su primera novela, “La luz de Candela” (Planeta), sobre las relaciones personales y la dependencia enfermiza que, en este caso una mujer, puede llegar a tener respecto a otra, un hombre.

¿Conoce algún caso como el que relata? ¿Es más frecuente de lo que pensamos?

Lamentablemente conozco algún caso. No sé si es muy frecuente, pero siento que estas pasiones exis-

ten y desbordan. Me ha gustado reflexionar acerca de esta situación desde un punto de vista femenino: la protagonista y otras mujeres.

¿Facilita la experiencia profesional contar historias noveladas?

El periodismo y la literatura son dos formas de narrar historias, con técnicas y fines distintos, pero al fin y al cabo, dos mensajeros. Me gusta experimentar con distintas formas de comunicación.

Ha trabajado en radio, agencia, TV... ¿Qué medio prefiere?

Tengo una ligera debilidad por el mundo de la imagen, apasionada del cine y de la estética audiovisual, y por esta razón me gusta mucho la TV. Soy afortunada al poder trabajar cada día contando las noticias en un medio tan apasionante como éste.

RAFAEL BRAVO (EFE)

Mónica C. periodista y escritora

¿Como están la profesión y los medios?

La profesión está cambiando porque están cambiando los canales y los mensajes, de forma muy rápida y simultáneamente. Un periodista siempre será aquel profesional que centre su labor en difundir información de interés público.

¿Abusan los medios de la opinión?

En los medios hay grandes profesionales que saben crear espacios tanto para la opinión como para la información, y el público sabe distinguirlos.

¿Acabará internet con el periodismo y los medios clásicos?

Quiero pensar que internet creará nuevas formas de comunicación, que no entran en conflicto con los medios tradicionales. Cada uno tiene su momento, su discurso y narrativa propios y tienen un impacto en los ciudadanos distinto. Soy muy activa en Twitter, pero sigo disfrutando mucho, por ejemplo, de los reportajes semanales de los dominicales de la prensa.

Los publicistas se 'conjuran' para subir los precios

A fondo

África Semprún

Periodista de Empresas & Finanzas

El Gobierno de Mariano Rajoy no deja pasar una oportunidad sin congratularse de que España sea más competitiva que nunca. Las exportaciones suben como la espuma (la balanza de pagos cerró 2013 con un superávit de 7.130 millones de euros) y los precios en el mercado interior se han ajustado pese a la subida del IVA. Detrás de este fenómeno está la caída de los costes de producción (bajadas salariales) y la proliferación de grandes descuentos que han hundido el precio de los bienes y servicios afectando de lleno a los ingre-

sos de las compañías. Así, la crisis ha dado lugar a una *grouponización* del consumo y la demanda contra la que los publicistas quieren luchar. Las agencias de creatividad se han *conjurado* para tratar de subir los precios de los anuncios y, por ende, sus honorarios. El reto que se han puesto por delante es conseguir que la industria recupere su valor, es decir, lograr que los anunciantes estén dispuestos a pagar más por la creatividad de sus anuncios, por el trabajo de los publicistas. La estrategia no olvida a las agencias que compran los espacios en los medios de comunicación para insertar los anuncios. "Hay que apoyar a la asociación de medios para que no se vendan espacios al peso. Hay que recuperar el valor de lo que se hace", asegura José María Roll, actual presidente de la Asociación Española de Comunicación Publicitaria (AEACP).

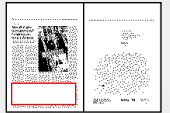
Desde que estalló la crisis, la inversión publicitaria en medios ha caído un 50 por ciento y se han vuelto a los precios de finales de los años 90. A su vez, las agencias de creatividad han visto cómo sus ingresos caían entre un 30 y un 35 por ciento mientras se despedía al 40 por ciento de los trabajadores del sector. "Se han tomado decisiones equivocadas. No podemos seguir regalando nuestro trabajo, hay que volver a ser trascendentes como en los años 60 y 70, cuando la publicidad se pagaba bien", asegura Roll entonando el *mea culpa* del sector. Y es que, para tratar de mantener el ritmo de trabajo y los clientes, las agencias de creatividad han empezado a dar servicios gratis, han rebajado sus honorarios y han tratado de hacer mucho más con menos. Pero... ¿Cómo lograr que alguien pague por lo que ha recibido gratis?

Este es el reto titánico al que se enfrenta la asociación, que ha desarrollado una estrategia con cinco ejes: defender el valor de la industria, posicionar la publicidad como un sector dinamizador de negocios, venderse como líder en innovación, promover el desarrollo del talento y dar continuidad a la plataforma

Publicidad Sí para promover su relevancia social y económica.

Este plan, básicamente, busca convencer a los anunciantes de que paguen más por los anuncios y a las agencias de que deben subir los precios. Un objetivo complicado de alcanzar si el sector no pacta precios, algo que es ilegal, ya que la oferta es muy elevada y la demanda no termina de subir (se prevé que la inversión publicitaria caiga un 4 por ciento en 2014). En este sentido, algunas agencias ya llevan un tiempo desvinculando sus honorarios de la inversión publicitaria optando por cobrar en función de las horas y los recursos invertidos en cada pieza, no por comisión.

El plan de subir los precios de la publicidad también está en la cabeza de los medios de comunicación. Uteca fue la primera en lanzar la piedra al asegurar que se debía subir el precio de los espacios. No en vano, en 2013 las televisiones emitieron 700.000 minutos más de anuncios mientras sus ingresos publicitarios caían, según los datos de la CNMC. A esta política se ha sumado abiertamente la Asociación de Revistas (ARI), que defiende que no se pueden regalar las páginas.

A CONTRAPELO

SANTIAGO
GONZÁLEZ

El mal del periodismo

Pilar Urbano fue entrevistada en ETB, vía telefónica, por **Klaudio Landa**, a quien contó que aquí no se desclasifica ni el papel higiénico, y puso, entre otros ejemplos, lo del monte Oiz. Tras citarla para una entrevista en estudio el día 10, el presentador, excitado, dijo: «Yo no sé si están los próximos proyectos de Pilar Urbano están los secretos sobre el accidente del monte Oiz. Se lo voy a preguntar».

Se refiere al accidente sufrido por un avión de Iberia el 19 de febrero de 1985.

Para que pueda relajarse Landa: Pilar Urbano ya lo ha contado en su libro *Yo entré en el CESID*. Lo recordaba ayer una nota de la agencia Vasco Press. El avión fue derribado por un misil de ETA, pero el Gobierno no lo reconoció para no hacer fracasar «el Pacto de Ajuria Enea que acababa de firmarse». El citado pacto no se firmó hasta el 12 de enero de 1988, casi tres años después del accidente.

Soy un viejo aficionado a la literatura de Pilar Urbano, a la asombrosa desventura con la que aplica al periodismo técnicas de novela: el novelista puede estar omnipresente en el relato y contar qué hacía o pensaba un personaje en la intimidad de su cuarto de baño. El periodista no, si no tiene una fuente o un agujerito en la pared. A Pilar le bastan su imaginación y el uso de sus trucos: la descripción minuciosa de los decorados, en plan *yo estuve allí*, el uso espurio del entrecuillado, que en periodismo es tex-

tualidad y en novela sólo diálogo. Me aficioné cuando leí que nuestra narradora fue varios días a entrevistarse con **Tejero** al castillo de La Palma, en Mugaros, donde estuvo encerrado entre 1981 y 1983, hasta el consejo de guerra de Cam-

Urbano escribe sobre el 23-F como el guionista de Évole, y sobre ETA como el de los libros amarillos

pamento. Pilar, la gran Pilar entraba a la celda del golpista y, antes que nada, le hacía la cama para predisponerle el ánimo a la confidencia. El resultado fue: *Con la venia: Yo indagué el 23-F*.

Y luego están los entrecuillados, ya digo. La probabilidad de que un tío de Ce-

breros suelte al Rey: «Nos la has metido doblada» y de que el **Rey** le diga a él: «¿Me estás amenazando, so cabrón?» es forzar demasiado la llaneza del monarca, a quien sus amigos de siempre, **Carvajal** y **Gómez Acebo** se dirigen en otro tono en el mismo relato: «Me permito recordar a Su Majestad...». Por otra parte, el mismo Borbón habla por pluma de Urbano como un Austria en las películas de **Juan de Orduña**: «Tú estás aquí porque te ha puesto ahí el pueblo... Yo estoy aquí porque me ha puesto la Historia».

Urbano escribe sobre el 23-F como el guionista de **Évole**, y sobre ETA como aquel tipo, **Alvaro Baeza L.** que nos explicó el terrorismo en una colección de libros amarillos, gran acierto cromático. Pero es igual. A quien le convenga su historia no se va a arredrar por los detalles. La tentación literaria es el mal del periodismo y la paranoica, el de los españoles. Y las españolas, claro.

pareumàquines
ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

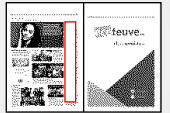
‘El Mundo’ sufoca el foc que ell mateix va propagar

Les afirmacions de Pilar Urbano no ens haurien entretingut tota la setmana si no haguessin comptat amb el suport del diari *El Mundo*, que diumenge passat avançava el més sucós del seu llibre en una (excel·lent) entrevista. És cert que ja a l'editorial s'apressaven a dir que no compartien totes les afirmacions de la seva col·laboradora. Però ¿això no passa amb totes les entrevistes, de tots els mitjans? En tot cas, ahir tocava sufocar el foc que el mateix diari ha mantingut viu durant la setmana, amb articles com els de Federico Jiménez

Losantos o Arcadi Espada, que validaven la tesi segons la qual Suárez estava convençut que el rei havia esperonat l'operació Armada. I ho feia amb una triple ofensiva. 1) Extensa entrevista a Suárez Illana, firmada per Victoria Prego, la qual cosa constitueix una invocació en tota regla a l'esperit de la Transició. Titular: “No tolero que s'utilitzi Suárez per clavar-li una bufetada al rei”. Amb cartes personals aportades pel fill de Suárez. 2) Editorial: “Unes cartes que aclareixen els dubtes sobre la relació de Suárez amb el rei”. I 3) Article del director, Casimiro García-Abadillo, que, tot i que el titulava amb interrogant (“¿El rei va poder avalar un cop contra la Constitució que ell mateix va impulsar?”), a dins no concedia el benefici del dubte a Urbano i es responia a ell mateix: “Els fets posen de manifest que no. Joan Carles ni coneixia ni va donar suport al 23-F”.

Apagades les flames, ja només queden les brases, oi? Però quan semblava que s'havia restituït la figura del rei com a *homo campechani estupidus*, hi havia algú que encara feia l'entremaliat: l'exdirector del rotatiu, Pedro J. Ramírez, que escrivia un article de tres pàgines amb un títol gegant amb crida en portada: “Quan un rei conspira contra la Constitució”. Com?!? Res, tots tranquils: es referia a Ferran VII i el seu intent de rebentar el trienni liberal. Ara, el missatge subliminar ja estava llançat.

Publicidad

Televisión: más anuncios, menos ingresos en 2013

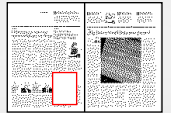
La emisión de publicidad en televisión en el último año se ha disparado en comparación con 2012 en más de 700.000 minutos, sin que esto suponga mayores ingresos para los operadores, según el boletín estadístico trimestral elaborado por la CNMC y recogido por *Ep. Así*, a lo largo del año 2013 las televisiones emitieron 3,7 millones de minutos de publicidad, una cifra que incluye también los espacios dedicados al patrocinio, que ha crecido mucho en RTVE, la autopromoción o la televenta. Por el contrario, en el año anterior los minutos emitidos en las cadenas apenas alcanzaron los 3 millones. Analizando sólo los ingresos por publicidad de las teles, este dato no ha repercutido en mayores ingresos para los operadores. De hecho, la tasa interanual registra un descenso del 6,8 por ciento en los ingresos publicitarios comparados con el año anterior, hasta los 1.469,5 millones de euros del año anterior.

Los anuncios 'online' crecerán un 14%

Según las últimas estimaciones de eMarketer, la inversión en anuncios, distribuida en todos los dispositivos conectados a Internet, incluyendo las computadoras de escritorio, los portátiles, teléfonos móviles y tabletas, llegará a 137.530 millones de dólares (100.555 millones de euros al cambio actual) este año en todo el mundo. El gasto digital será un 14,8 por ciento mayor con respecto a los niveles registrados en el 2013. La inversión total de publicidad en los medios de comunicación *online* y *offline* en el mundo, crecerá en torno al 5 por ciento durante los próximos años. eMarketer, informa página web internetesmercadeo.com.

Havas llevará la cuenta de Endesa

La cuenta de medios sociales de Endesa será gestionada desde este abril por el departamento digital y social de Havas Worldwide Spain, tras un concurso realizado a principios de 2014. Havas WW fue la ganadora del concurso de Community Management y Monitorización de los Canales de Endesa en redes sociales, informa la web www.programadelapublicidad.com.

La periodista que lo dio todo por el transporte

■ Su pasión por el puerto de Barcelona y su entusiasmo por el sector logístico y el transporte la llevó a dejarlo todo por algo que, efectivamente, amaba. Pocas personas he conocido con tanto criterio, tan 'cabezona' en su empeño y tan profesional en su disciplina como lo fue mi jefa durante los seis años que estuve al frente de El Vigía, con el extraordinario equipo que continúa esta labor.

Me es muy extraño tener que escribir estas líneas. Extraño porque nunca imaginé que terminaría escribiendo sobre la persona con la que compartí tantas y tantas horas en una redacción –intensas madrugadas incluidas–. De Lidia aprendí muchas cosas del periodismo, las buenas y también las malas. Fue ella la que me reclutó para afrontar el reto del semanario

'de color sepia' –como lo llamábamos cariñosamente–. Y ahí me quedé. Lidia fue una persona de talento para la noticia. Siempre fue así. Y ese talento lo acompañaba de impronta y carácter. Todos lo conocíamos. Pero Lidia, mi jefa y amiga, no sólo fue mujer de fuerte liderazgo volcada en su trabajo. Se dejaba querer y, también, aconsejar –aunque fuese tarea titánica–. Vivía para su familia y sus sobrinos, también para sus amigos, a los que atesoraba y defendía.

Nos ha dejado luchando, como ella sabía hacer, contra un enemigo invisible al que no pudo doblegar. Sólo lamento, y profundamente, no haberme podido despedir de ella. ¡Buen viaje, jefa, allí donde vayas!

Óscar Peña

Exdirector de El Vigía

Partit entre polítics i periodistes de Lleida

LLEIDA | El camp de futbol del Balàfia va acollir ahir un partit entre periodistes i polítics, alcalde de Lleida inclòs, de caràcter solidari amb l'associació de diabètics de Lleida. El partit es va decantar a favor dels polítics per 5 gols a 1.

LOGÍSTICA

Periodismo y empresa en el Puerto de Tarragona

DP BARCELONA

El Moll de Costa del Puerto de Tarragona será escenario, mañana, de la II Jornada Medios de Comunicación: Periodismo y Empresa, de la Federación de Asociaciones de Periodistas de España (FAPE). La sesión contará con dos mesas redondas en las que se analizarán los nuevos medios de comunicación y las

oportunidades que surgen en la era digital y la comunicación empresarial ante los nuevos medios. El objetivo del encuentro es "tratar la nueva realidad a la que se ven abocados los periodistas solventes con muchos años de experiencia, afectados por expedientes de regulación de empleo, y jóvenes talentos sin oportunidades de trabajo".